"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose ---------- $1.50
Kitose Valstybėse ---------- $2.00
"TĖVYNĖ"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States ---------- $1.50
To Foreign Countries ---------- $2.00
"TĖVYNĖ"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 10 | Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 | New York, N. Y., Kovo (March) 30, 1939 | Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 | Vol. XXX

HISTORICAL SOCIETY

Pažangos Vajus

Organizatorių lenktynės

Pereitą savaitę trečio laipsnio dar niekas nepasiekė, bet dvejukė iš Maine, **A. Kaulakis** ir **S. Eismontas,** o taipgi **A. Laurutanas** iš Chicagos laimingai įkopo į antrą laipsnį. Pirmo laipsnio pasiekė **T. Valunas** iš Du Bois, Pa. Pabudo dar penki organizatoriai, nes vajaus pabaiga nebetoli.

4 LAIPSNIS

Charles K. Pikiel	11 distr. Pittsburgh, Pa.
Jonas Aymonas	38 kp. Brooklyn, N. Y.

3 LAIPSNIS

2 LAIPSNIS

Izabelė Ivoškienė	192 kp. New Kensington, Pa.
V. A. Kerševičius	30 kp. Scranton, Pa.
M. Čepulienė	77 kp. Rockford, Ill.
P. P. Simanauskas	341 kp. Rhinelander, Wis.
R. Viktaravičius	40 kp. Pittsburgh, Pa.
J. Tvaronaitis	207 kp. Manchester, Conn.
A. Maliauskas	299 kp. Rumford, Me.
A. Laurutanas	63 kp. Chicago, Ill.
A. Kaulakis ir St. Eismontas	31 kp. Auburn, Me.

1 LAIPSNIS

K. Čepulevičius	226 kp. Chicago, Ill.
V. J. Količienė	40 kp. Pittsburgh, Pa.
J. Streleckis	135 kp. Philadelphia, Pa.
M. Subonis	157 kp. Youngstown, Ohio
M. Šeštokas	125 kp. Melrose Park, Ill.
V. Mickus	312 kp Easthampton, Mass.
S. Mockus	43 kp. So. Boston, Mass.
Mrs. M. Domash	214 kp. St. Louis, Mo.
J. Radzevičius	66 kp. Ansonia, Conn.
Frank Kesler	53 kp. Chelsea, Mass.
J. Kiguolis	115 kp. Wilkes Barre, Pa.
K. Katkevičienė	134 kp. Chicago, Ill.
M. Stalionis	11 kp. Lawrence, Mass.
George Milius	54 kp. McAdoo, Pa.

DAR NEPASIEKĖ 1-MO LAIPSNIO
(bet greit ketina pasiekti)

W. V. Anesta	359 kp. Dorchester, Mass.
S. Bakanas	11 distr. Pittsburgh, Pa.
J. Bugailiškis	269 kp. Sydney Mines, Canada.
O. Balsienė	18 kp. Westville, Ill.
V. Botyrius	35 kp. Wilkes Barre, Pa.
Brone Brazaičiutė	132 kp. Seltzer City, Pa.
D. Birbilas	144 kp. Saginaw, Mich.
K. Dibulskis	342 kp. Easton, Pa.
K. Deveikis	301 kp. Cicero, Ill.
V. Grebliauskas	267 kp. Wyoming, Pa.
J. Grigaitis	226 kp. Chicago, Ill.
K. Gaskienė	198 kp. Akron, Ohio
A. Geraltauskas	16 kp. Harrisburg, Ill.
A. Kaunas	290 kp. St. Clair, Pa.
M. Kemzura	17 kp. Montello, Mass.
S. Lavickas	140 kp. Pittsburgh, Pa.
J. P. Miller	86 kp. Pittsburgh, Pa.
V. T. Neverauskas	198 kp. Akron, Ohio
E. Puzauskienė	260 kp. Chicago, Ill.
A. Ramanauskas	211 kp. Mahanoy City, Pa.
Ona Raulinaitienė	18 kp. Westville, Ill.
Kazys Stankus	260 kp. Chicago, Ill.
F. Šiugždinienė	311 kp. W. Frankfort, Ill.
Juzė Šiurmaičiutė	128 kp. Carnegie, Pa.
J. Šunskis	272 kp. Amsterdam, N. Y.
Olga Sanda	353 kp. Pittsburgh, Pa.
D. Sanda	353 kp. Pittsburgh, Pa.
J. Skučas	115 kp. Wilkes Barre, Pa.
J. Simokienė	181 kp. Herrin, Ill.
S. Trapkauskas	66 kp. Ansonia, Conn.
Helen Tarèila	11 kp. Waterbury, Conn.
V. Vaitkunskas	306 kp. Danbury, Conn.
J. Vaikšnoras	362 kp. Collinswood, Ohio
A. Vengrienė	48 kp. Portage, Pa.
J. White	285 kp. Linden, N. J.
K. White	304 kp. Buffalo, N. Y.
M. Yokubynienė	236 kp. Toronto, Canada
A. Žemaitis	104 kp. Pittsburgh, Pa.
H. Johnsonienė	232 kp. Thomas, W. Va.
O. Letukienė	158 kp. Springfield, Ill.
N. Mockus	75 kp. Los Angeles, Cal.
M. Navickas	62 kp. Lorain, Ohio
J. Treinis	101 kp. Paterson, N. J.
S. Yokubinas	156 kp. Benton, Ill.
J. Kavaliauskienė	247 kp. Aliquippa, Pa.
P. Račila	57 kp. Worcester, Mass.
E. Mikužiutė	313 kp. Chicago, Ill.
A. Frenzelis	236 kp. Toronto, Ont., Canada
A. Gedgaudas	136 kp. Cleveland, Ohio
P. A. Jatul	25 kp. Stoughton, Mass.
J. Kvederas	33 kp. Miners Mills, Pa.
J. Vilčinskas	22 kp. Steubenville, Ohio
J. Brazauskas	14 kp. Cleveland, Ohio
J. Gloveckas	274 kp. Spring Valley, Ill.
Ona Lukas	64 kp. Baltimore, Md.
J. Mačiulis	262 kp. Waukegan, Ill.
P. Steponavičius	11 kp. Waterbury, Conn.
J. S. Vitkus	217 kp. Chicago, Ill.
J. Vaitkus	284 kp. Gary, Ind.
A. Juškaitis	165 kp. Vandergrift, Pa.
St. Čerauka	136 kp. Cleveland, Ohio
Justinas M. Buchinsky	50 kp. Binghamton, N. Y.
Petras Laurinaitis	266 kp. Castle Shannon, Pa.
P. Gribienė	217 kp. Chicago, Ill.
J. Žebrys	136 kp. Cleveland, Ohio
St. Žukauskas	68 kp. Wilkes Barre, Pa.
T. Valunas	153 kp. Du Bois, Pa.
J. Burdulis	1 kp. Edwardsville, Pa.
F. Platkauskas	36 kp. Chicago, Ill.
A. Šinkunas	40 kp. Pittsburgh, Pa.
J. Stankus	277 kp. Leechburg, Pa.
A. Waleyka	371 kp. Cumbridge, Mass.

Kiekvienas organizatorius butinai turi prisiųsti savo raportą Pažangos Vajaus vedėjui ne rečiau kaip vieną sykį į mėnesį.

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

Vatikanas

Naujas papa Pijus XII

Tik du sykius iš Satine koplyčios kamino išsiveržė juodi dumai, reiškią, kad naujas papa dar neišrinktas. Trečiu sykiu tie dumai buvo jau tik pilki. Jie rodė, kad kardinolai išrinko naują papą. Reiškia, papa išrinktas trečiuoju balsavimu. Tai buvo praeitą ketvirtadienį, kovo 2 dieną. Laiminguoju kardinolu tapti Romos katalikų bažnyčios 262-ju galva yra Eugenijus Pacelli. Tai buvęs mirusiojo papos Pijaus XI ir Vatikano sekretorius. Jis į šį aukštąjį urėdą išrinktas lygiai tą pačią dieną, kai jam sukako 63 metai amžiaus. Kas reiškia, kad naujasis papa dar nėra visai senas žmogus. Jis priėmė vardą Pijus XII.

Tuo tarpu, kada papa buvo renkamas Šv. Petro katedros aikštėjo didelės žmonių minios laukė išrinkimo pasekmių. Išrinkimas sutikta dideliu jaudėsiu. Kuomet pradėjo pro kaminą verstis tik pilki dumai ir kai per radiofoną pranešta apie išrinkimą naujo papos—pirmiausia žmonėse pasijuto ramuma, o tik po to prasidėjo dideli šukiai. O netrukus naujai išrinktas papa išėjo ant balkono ir palaimino susirinkusius.

Sekančią dieną naujasis papa Pijus XII pasakė prakalbą per radio. Prakalba buvo plačiai perduota. Kalbėjo daugiausia apie taikų žmonių sugyvenimą.

Katalikiškas pasaulis naujuoju papa patenkintas. Pasitenkinimo reiškiasi Suvienytų Valstijų ir Anglijos valdžios galvose. Šių valstybių valdžios pareigunai pasitiki, kad papa Pijus XII ieškos budų kaip prašalinti artėjančio pasaulinio karo baubą, kurį vyriausiai fašistinės valstybės sėja. Socialistai ir komunistai irgi papa Pijumi XII patenkinti. Jie tikisi, kad jis bus priešingas fašizmo įsigalėjimui.

Tuo pačiu tarpu tarpe Vokietijos ir Italijos išėjo pasidalinimas nuomonėmis. Vokietijos spauda pasisakė, kad naujojo papos darbai bus laukiami ir sekami. Italijos spauda pareiškė pasitenkinimo.

Kovo 12 dieną naujai išrinktas papa bus apvainikuotas ir nuo tos dienos jau taps tikruoju ir pilnuoju apie 350,000,000 katalikų vadu.

Išrinktasis papa yra aukštai išsilavinęs ir apsukrus politikas netik katalikiškame, bet ir svietiškame pasauly. Yra tai vienintėlis papa, kuriam keli metai atgal teko lankytis Suvienytose Valstijose, kaip jis pats pasakė "tame stebuklų ir didelių turtų pasauly". Iš Amerikos jis išsivežė gerų įspudžių. Taipgi tai dar pirmutinis buvęs papos ir Vatikano sekretorius, kuriam pavyko į tą aukštą vietą patekti.

Lenkija

Ciano "medžiojo lenkų šernus"

Praeitą savaitę Lenkijoje lankėsi Italijos užsienio reikalų ministeris, Galeazzo Ciano. Buvo sakyta, kad jis atvykęs "pamedžioti lenkiškų šernų". Bet ir visi diplomatai, kai vyksta į svetimą šalį, susiranda kokią nors priedangą. Ciano šiuo syk prisidengė "šernų medžiojimu". Tačiau tikruoju jo atsilankymo tikslu buvo pasitarimas su Lenkijos užsienio reikalų ministeriu Josef Beck. Italija esą norinti, kad Lenkija prisidėtų prie Vokietijos-Italijos ašies kovai prieš komunizmą. Taipgi norinti, kad Lenkija paremtų Italijos reikalavimą Francijos kolonijų. O Ciano siulęs Lenkijai paramą kovoje prieš Vokietijos sumanymą steigti Ukrainos nepriklausomybę.

Bet Ciano sutikimas Varšavoje buvo labai nepaprastas. Tie patys žmonės, kurie nesenai jam šaukė "valio", pradėjo demonstruoti ir rėkti: "Šalin su Berlynu!" "Šalin su Romos-Berlyno ašimi!" Padėtis susidarė tokia nemaloni, kad automobilis, kuriame važiavo Ciano, turėjo pasukti kur nors į ramesnę vietą. Demonstracijas kėlė studentai ir paprasti žmonės. O lenkai labai įpykę ant vokiečių, Italijos draugų, už lenkų studentų persekiojimą Danzigo universitete.

Po Ciano penkių dienų vizito ir riaušių Lenkijoje, pranešama, kad šaly atsteigta tvarka ir kad tarp Lenkijos ir Italijos ir toliau bus palaikomi draugiškumo ryšiai. Bet Ciano buvo apdovanotas Lenkijos Baltojo Arelio aukščiausiuoju ordinu. O pas lenkus priimta aukštuosius ordinus teikti tiems savo draugams, kurių reikalavimų Lenkija negali išpildyti.

Anglija

Anglija nori geresnių santikių su Rusija

Anglijos ir Rusijos santikiai pradėjo atšalti pradžioje Ispanijos civilio karo. Pradžioje to karo Rusija pritarė lojalistams. O Anglijos premiero Chamberlaino politika buvo ta, kad izoliuoti Ispanijos karą taip, kad jis nekliudytų kitų šalių. Bet tai netrukdė nė Mussoliniui, nei Hitleriui remti sukilėlius. Hitleriui užgrobus Austriją, Rusija kvietė demokratiškas Europos valstybes su Rusija bendrai kovoti diktaturas. Bet Anglija tą rusų kvietimą priėmė šaltai. O Muiuncheno krizės metu Chamberlainas Rusiją visai pastumė į šalį. Bet 1938 metais Chamberlainas stengėsi raminti diktatorius, kuriems nepatiko Rusija, o Rusija visai pasitraukė ir nutolo nuo vakarų Europos politikos. Tačiau Anglijos santikiai su Vokietija ir Italija nepagerėjo. Priešingai — jie darėsi prastesni. Dabar Anglija ir vėl jieško susiartinimo su Rusija. Ir tai daro ekonominiais arba prekybos keliais. Kovo 23 dieną į Maskvą atvyks Anglijos užjurio prekybos sekretorius, R. S. Houston. Šiuo jo vizitu yra nemažo susidomėjimo Anglijoje ir kitur.

Hitleriui siuloma tartis del nusiginklavimo

Praeitą savaitę Liverpool vaizbos buto parengime kalbėjo Indijos valstybių sekretorius Zetland. Savo kalboje jis papasakojo tą, kaip Anglijos premieras Chamberlainas kviečia Hitlerį į nusiginklavimo konferenciją. O tokioje konferencijoje Anglija, Vokietija ir kitos valstybės galėtų susėsti prie vieno stalo ir pasikalbėti apie nusiginklavimą. Šitokį pakvietimą Hitleriui turįs įteikti pats sekretorius Zetland. Bet tuo pačiu tarpu įspėjama, kad Hitleris atvykdamas į konferenciją neatsivežtų "užtaisyto revolverio"...

Prie to, sekretorius Zetland pareiškė, kad jei Vokietija turėtų gerus norus, tai butų galima susilaikyti dabartinio ginklavimosi. O jei toks ginklavimasis, koks dabar eina, eis ir toliau, tai ilgainiui daugelis Europos valstybių galės visiškai subankrutuoti. Esą, jei Vokietija nori lygybės, tai tegul atvyksta į konferenciją ir prie vieno stalo ir atvirai pasikalba apie nusiginklavimo reikalus. Anglija yra pasirengusi bile kada kalbėtis nusiginklavimo reikalais. Kaslink pačios Europos padėties, tai ji nėra tokia bloga. Reikia tik susitarti ir dabartiniai pavojai prašalinti. Anglija nemano kitų pulti. Bet jei kas ją pultų, tam užduotų mirtiną smugį, prie ko jau yra prisirengusi ir vis dar rengiasi.

Amerika

Rooseveltas pasmerkė fašistinius tironus

Praeitą penktadienį minėta 150 metinių sukaktuvių nuo įsteigimo Suvienytų Valstijų kongreso. Minėjime kalbėjo prez. Rooseveltas, aukščiausiojo teismo vyriausias teisėjas C. H. Hughes ir kongreso atstovų buto pirmininkas Bankhead. Minėjimas atlikta kongreso bute. Visi kalbėtojai išreiškė pasiryžimą išlaikyti demokratinę sątvarką šiame krašte.

Prez. Rooseveltas pasakė ilgiausią kalbą. Jis sakė, jog Amerikos valdžia negali tylėti, kuomet paskutiniu laiku tironai slopina religijos laisvę ir sauvališkai grobia žmonių nuosavybes. Anot prez. Roosevelto, panaši tironija buvo žinoma jau du tukstančiai metų atgal. Bet ji negalėjo išsilaikyti ir žlugo. Beabejo, ta tironija žlugs ir dabar. "Kur demokratija buna pasmaugta, ten pranyksta ir žmonių pilietinės teisės", pasakė prez. Rooseveltas. Jis išreiškė gilų pasitikėjimą išrenkamai valdžiai. Jis ragino žmones už demokratinius principus kovoti.

O kongreso atstovų buto pirm., Bankhead didžiavosi Suvienytose Valstijose praktikuojamomis demokratinėmis laisvėmis. Jis pagrumojo Hitlerio ir Mussolinio agentams šioje šaly. Esą, mes negalėsime visuomet tų agentų veiklos toleruoti. Ir ta veikla kuomet nors turės buti sulaikyta.

Rooseveltas pats taikys AFL ir CIO

Praeitą antradienį Baltuosiuose Rumuose, Washingtone, prasidėjo Amerikos Darbo Federacijos ir CIO atstovų konferencija. Konferencijoje dalyvauja pats prez. Rooseveltas ir Darbo sekretorė p-lė Perkins. Nuo CIO, tarp kitų atstovų, dalyvauja pats vadas J. L. Lewis, o nuo Amerikos Darbo Federacijos — jos vice pirmininkas M. Woll ir kiti tos organizacijos paskirti atstovai.

Prezidentas Rooseveltas asmeniškai konferencijoje dalyvauja todel, kad jis labai nori šias jau senokai bekovojančias darbo organizacijas garbingai sutaikyti.

Sėdėjimo streikai nelegalus

Michigan ežero krante, apie 35 mylios nuo Chicago, yra 8,000 gyventojų miestelis North Chicago. Tame miestely randasi Fansteel Metallurgical korporacija, kuri išdirbinėja metalinius produktus. Korporacijos dirbtuvė verta $1,500,000. 1936 metų vasarą tos dirbtuvės darbininkai suorganizavo CIO uniją. Dirbtuvės vedėjai atsisakė su ta unija skaitytis.

Po to sekė tos dirbtuvės darbininkų sėdėjimo streikas. Darbininkai dirbtuvėje išbuvo devynias dienas. Policija darbininkus išmetė laukan. O dirbtuvės vedėjai prašalino "sėdėjusius" darbininkus iš darbo už "užgrobimą ir laikymą" dirbtuvės budinkų. Kovo mėnesy dirbtuvė pradėjo dirbti. Reikalas atsidurė į Labor Relation Board, kuri patvarkė prašalintus darbininkus sugrąžinti prie darbo. Dar toliau, reikalas atsidurė į Suvienytų Valstijų aukščiausią teismą.

Praeitą savaitę aukščiausias teismas išnešė tuo reikalu nuosprendį, kurį perskaitė vyriausias teisėjas Hughes. Nuosprendis sutiktas penkių teisėjų prieš du. Nuosprendis nusako, kad "sėdėjimo streikai" yra nelegalųs. Ir tuo užbaigiama netaip senai galiojusi "sėdėjimo streikų" era.

Indija

Gandhi badauja

Indusų vadas, Mahatma Gandhi, pradėjo jau penktu kartu badavimo streiką. Pirmus keturis sykius jis badavo kitokiais politiniais sumetimais. Dabar badauja del to, kad paveikus į valdovą indiskos valstybėlės Rajkot, kad jis duotų žmonėms balsą valdžioje.

Mahatna Gandhi yra jau 69 metų amžiaus žmogus. Rašant šitai, jis jau buvo išbadavęs keturias dienas ir gerokai nupuolęs svory, nors dvasioje yra pilnai stiprus. Jei nebus išklausyta jo reikalavimas — jis badaus iki mirties.

Ispanija

Dar gali ir vėl kariauti

Kovo 5 dieną premiero Juan Negrin vyriausybė pakeista kita vyriausybe, kuriai vadovauja generolas Segismundo Casado, buvęs vyriausiu kariuomenės vadu Madrido distrikte. Sudarytoji naujoji kariška taryba yra pasiryžusi kovoti už nepriklausomybę iki mirties arba už "garbingą taiką".

Tuo tarpu į Madridą atgabenta daugiau maisto ir kitų reikmenų ir neketama Francui pasiduoti. O ispanų komunistų vadovė La Pasionaria pareiškė, kad respublika dar vis galėtų laimėti, nepaisant to, kad Francija ir Anglija pripažino Franco valdžią.

Yra žinių, kad įvyko sukilimas lojalistų laivyne. Sukilėliai pareiškė noro pasiduoti Francui. Po kiek laiko 11 lojalistų karišku laivų išplaukė iš Cartagenas prieplaukos ir nežinia kur dingo.

Armija eina su nauja valdžia

Ispanijos respublikos armija stoja su naujai išrinkta vyriausybe. Tai yra ji remia naujai sudarytą Gynimo Tarybą, kuri nuvertė iki šiol buvusią premiero Negrin'o vyriausybę.

Naujosios valdžios vyriausias vadas, gen. S. Casado pakvietė pasitarimui gen. J. Miaja. Tai buvęs respublikos karo jiegų vyriausias vadas. Dvi savaitės atgal premieras Negrin'as atėmė vyriausią komandą iš Miajos. O tai padarė del to, kad Miaja reikalavo griežtai kovoti prieš sukilėlius iki pat galo, kuomet Negrin'as norėjo taikytis. Negrin'as tvirtino, kad prieš sukilėlius jau

(Daugiau žiurėk 7 pusl.)

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Eina kas savaitė penktadieniais

KLEOFAS JURGĖLIONIS
Redaktorius

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi skiriami "Tėvynei" raštai turi buti adresuojami redakcijai. Priimtuosius raštus redakcija pasilieka teisę trumpinti ar taisyti sulyg savo nuožiuros. Nepriimtieji raštai yra tuojau naikinami, jeigu autorius nėra prisiuntęs sau užadresuoto voko raštams sugrąžinti.

Slapyvardžiai nepageidaujami.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOČIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAŽUKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, Iždin.
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, Iždo Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUŽIUTĖ, Iždo Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 — 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALČIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGĖLA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENĖ,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKŠTIENĖ,
18 Shepherd Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6600 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITĖ,
1709 N. Main Ave.,
Scranton Pa.

V. BUKŠNAITIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
725 W. 120-th St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliffe Rd.,
Cleveland, Ohio.

Apie Tarybos Darbus

GREITAIS žingsniais nužingsniavo praeities linkui keletas mėnesių ir vėl atėjo laikas Susivienijimo galvoms susirinkti ir tarybas daryti. Iš Bostono ir iš Chicagos, iš Pittsburgho ir New Yorko, iš Philadelphijos, Scrantono ir Waterburio vienas po kitam atsirado New Yorke Pildomosios Tarybos nariai ir Kontrolės Komisijos nariai. Centro ofise pirmieji pasirodė keliomis dienomis prieš paskirtą laiką iždo globėjai S. Mockus ir E. Mikužiutė. Sekretorius M. Viniko pasodinti mažame dulkėtame kambarėlyje, jie tuoj apsisupė verpetais skaitlinių, vėtydami jas, lygindami ir kritikuodami. Vėliaus prie jų prisidėjo vice pirmininkas J. K. Mažukna, įpareigotas su iždo globėjais pasigrosti tarp visokių bilų, kurios pastatė ir pazalatijo Vienybės namą Brooklyne. Atvykę New Yorkan iždo globėjai su vice pirmininku rado Centro raštinėje pusę troko dokumentų atėjusių jiems iš Chicagos, iš iždininko ofiso. Matydami tiek daug draugingos pagelbos iš iždininko pusės, jie nežinojo ar čia džiaugtis ar čia nusiminti. Vistiek tą pagelbą jie dėkingai priėmė. Sekretorius Vinikas, bėgiodamas po visą namą, ragino merginas, kad jos greičiau stumdytų plunsnas ir baigtų rašyti metinius raportus valstijoms. Nes artinosi paskutinė minutė jiems išsiųsti. Pagalios įpuolė, atplaukęs iš Bostono, prezidentas F. J. Bagočius padėti savo kalifagrinį parašą po raportais, o iš Chicagos atadumdėjo iždininkas K. Gugis su plunksna rankoje tam pačiam tikslui. Atėjo paskutinė minutė, ir raportai tinkamoje tvarkoje buvo paleisti kelionėn į įvairių valstijų apdraudos departamentus, kad juos ten laiku galėtų perkošti kam košti juos yra lenta. Vasario 28 dieną vakarop, gavę iš Tėvynės redaktoriaus po sąsiuvinį palaimos ir geros valios raštų, atvykusieji Tarybos nariai išsiskirstė po savo kambarius New Yorker viešbutyje susikaupti, sutvarkyti savo jausmus, mintis ir raportus, ir prisirengti rytojaus susirinkimui. Jiems gulant, tarp fantastiškų debesų virš New Yorko nardė mėnulis.

Didelis New Yorkas, nažutis New Yorkas, svetimas ir šaltas New Yorkas visai nei nepastebėjo savo naujų svečių. Jie buvo svarbus didelės lietuvių organizacijos žmonės, bet New Yorkui jie buvo tik keli nežymūs šešėliai tarp milionų kitų šešėlių.

Visai netikėtai kovo 1 dieną pirmutinis posėdin atvyko vyriausias Susivienijimo daktaras Stanislovaitis, pasirengęs šventadieniškai, išprosytu švarku ir dryžomis kojinėmis. Kaipo retą svečią posėdžiuose, visi jį linksmai sveikino, o jis labai rimtai sveikinimus priėmė. Į paniurusias raštinės sienas kaip tai nepaprastai atsimušė iždininko Gugio nusikvatojimas su skardžiu "Sveikas". Gugis taipgi dėvėjo tik-ką išprosytą siutą ir buvo pasirišęs skoningu kaklaryšiu. Maloniai prezentavosi elegantiškas kunigas Valadka. Skardžiai argumentavo iždo globėjas S. Mockus su iždo globėja E. Mikužiute. Kontrolės Komisijos narys Tareila pasakojo kokį tai juoką prezidentui Bagočiui, nuo kurio veido dar nenuėmė savo pėdsakų vakarykščiai dumojimai. Sekretorius Vinikas užsukinėjo rekordus, o redaktorius Jurgelionis atėjo su jaučio oda griekams surašinėti.

Sekretoriaus kambarys su maža užvožiama deskute kampe buvo paskirtas posėdžiams. Sienoj pro migłotą stiklą iškilmingai pozavo D-ras Basanavičius. Tarybininkų laukė pasieniais sustatyti įvairūs krėslai. Vėjas iš oro pusės birbino nedarnius senoviškus kambario langus. Suvažiavę svečiai vienok, nieko išskyrus viens kitą nepastebėdami, buvo linksmi. Kuomet prasidėjo pirmas posėdis ir sekretorius ėmė maldingai skaityti pereito suvažiavimo protokolą, posėdžio dalyvių veidų išraiška pasidarė svarbi ir tarytum žaidė kokiu tai paslėptu ryžtingumu. Vėliaus kiekvienas tų veidų diena po dienos buvo priverstas susiraukti ir išsišiepti įvairiausiais budais, išreiškiant įvairiausias žmogiškas pajautas, tarytum teatro mokykloj.

Protokolas buvo laimingai perskaitytas beveik be jokių klinčių. Raportai vienok jau buvo pertraukiami įvairiausiais paklausimais. Noras pertraukti ir klaustis didėjo pas kiekvieną. Vienas kitas paklausinimas ar atsakymas dažnai sukeldavo bendras diskusijas, kartais šaltas, kartais karštas, tarp kurių pats raportas nebetekdavo savo reikšmės. Ramiausia buvo išklausyta prezidento raportas. Sekretoriaus ir iždininko raportai buvo pertraukiami ginčais, kodel jų skaitlinės nesutinka, ir jų priėmimas buvo atidėtas skaitlinių sutaikymui. Iždo globėjų raportai nurodinėjo daugelį mažų neaiškumų ir netikslumų visokiose atskaitų šakose, ir pagalios virto ilgu kamantinėjimu sekretorium, prezidento ir iždininko menamų paklaidų, neaiškių orderių ir abejotinų užrašų. Kiekvienas klausiamųjų skubino čia pat aiškintis. Gal buf viskas tapo išaiškinta. Gal iždo globėjai turėjo but patenkinti. Bet egzaminacija ir ginčai raportų eigoje išrodė lyg ne vietoj ir greitai įtempė visų nervus. Ant rytojaus buvo dar blogiau.

Nežiurint susierzinimų posėdžiuose, visi posėdžių dalyviai, ir Tarybos nariai, ir kontrolės komisijos nariai ir redaktorius beveik visuomet sykiu valgydavo ir pietus ir vakarienę, kaip viena šeimyna prie vieno stalo. Vieną antrą sykį vakare po pusėdžių visi bendrai kalbėjosi apie atliktinus Susivienijimo reikalus, ir tie pasikalbėjimai buvo draugingi, ramūs ir malonūs. Juose išlyginta nuomonių skirtumai, juose visame kame susiprasta Susivienijimo gerovei. Čia visi kalbėjosi linosai, neformaliai, viešbučio kambary ar prie stalo, rimtas kalbas pamaišant su juokais ar anekdotais.

Formalituose posėdžiuose tie patys žmonės jau įsitempdavo vienas prieš kitą. Kartais net buvo sunku tikėti, kad tik vakar vakare jie visi taip gražiai kalbėjosi ir sutarė. Ir priežastis buvo visai ne tame, kad kokia nors nelaba dvasia vienam ar kitam buvų ką nors bloga pašnibždėjus, ir ne tame, kad kas nors kokius nors suokalbius butų daręs. Tokių dalykų visai nebuvo. Ištikro, po visų formalių posėdžių didesnio vieningumo tarp visų Tarybos narių ir jų svečių gal dar niekad nėra buvę. Pagalios ir formalių posėdžių rezultatai buvo geri, ir iš jų galima matyti, kad buvo vieningumas ir kad kas nors tam davė pamato. Matyt, pats formalumas su išdidžiomis kalbomis, parliamentariniu aukštu tonu, tarytum kalbant "urbi et orbi", padaro žmones nedraugingais vienas kitam. Išrodo, kad mažam kelių žmonių posėdyje kalbėti ir elgtis taip kaip dideliame seime arba majestotiškame teisme yra netikslu ir nesveika.

Del dviejų dalykų labiausia susierzino ir savo nervų nesigailėjo Pildomosios Tarybos posėdžių dalyviai. Vienas palietė netolimos praeities grieką — Vienybės namo taisymą. Antras palietė ateities problemą — finansį Susivienijimo susistatymą. Abudu turėjo neaiškumų, abudu reikalavo daugiau informacijų, ir kalbant apie abu gal kiekvienas tarybininkas jautėsi, kad jis graibaliojasi pataisy. Pasisakyti teisybę, kad niekas nieko tikrai apie tuos dalykus nežino, be abejo, butų buvę geriausia, nes po tokio pasisakymo butų reikėję tik nutarti, bad reikia patirti tikrąjį dalykų stovį, kad reikia patikrinti visą Vienybės namo remonto procesą ir bilas, o finansų srityje nuodugniai susipažinti su bent dviem fraternalių organizacijų turto investavimo teorijomis. Nedarant to, kiekvienas statėsi šiokių tokiu žinovu, o kaikas ir didelių žinovu tokių dalykų, kurie esminiai buvo neaiškus ir tamsus. Nes jiems išrodė, kad formaliame susirinkime kitaip negalima daryti. Tai oficialumo ir formalumo yda.

Svarstant finansus ir naujų bonų pirkimą, nejučiomis pasibrėžė indomus reiškinys, kad didžiumos Tarybos narių pasamonėje kugždėjo republikonų partijos ekonominė "filosofija", priešinga Naujos Dalybos "filosofijai", ir žinoma perdėm ultra-kapitalistinė. Be to investmentų komisijos nariai republikoniškos filosofijos intakoje matė didelę naudą jei ne išganymą bandymuose padaryti pelną (ar nuostolį) "atsargiai" spekuliuojant bonais, tai juos perkant tai pardiodant sulyg to kaip kas spėja apie ateitį, nežiurint, kad tokie pelnai dažniausia esti tik "popieriniai". Galvojant toj pačioj linkmėje, d-ras Stanislovaitis patarė pirkti Anaconda vario bonus, ir stebėjosi, kodel tokių bonų negalima pirkti.

Didelis įsijaudinimas del Vienybės namo ir finansinių teorijų sugadino dviejų dienų upą. Kaikas negalėjo to užmiršti iki suvažiavimo pabaigos, bet didžiuma spėjo greit apsiraminti.

Sekant visas kalbas ir pastebint budą ir galvosenį visų Tarybos narių ir visų Kontrolės Komisijos narių, metėsi į akis jų didelis skirtingumas ir didelis panašumas. Visas jų burys neabejotinai atstovauja visus Susivienijimo narius su visais jų palinkimais, su visomis ydomis ir dorybėmis, su visais jų įsitikinimais ir visomis abejonėmis. Kiekvienos rųšies žmonių grupė turi čia savo atstovybę. Savo palinkimuose jie visi yra tikri lietuviai, o savo galvosenoj jie visi yra daugiau ar mažiau amerikonai. Amerika yra kiekvieną savotiškai pakeitus, aptašius ir suformavus. Kiekvieno pasamonėn yra įsiskverbę gal kitoniški Amerikos prietarai ir papročiai, susimaišydami su lietuviškais prietarais ir papročiais, ir kiekvieno žinios yra pasemtos iš skirtingų Amerikos gyvenimo patyrimų ir mokyklų. Visi yra amerikonai, bet kiekvienas skiriasi suamerikonėjimo laipsnyje ir kokybėje. Panašiai galima apibudinti ir du Amerikos produktu: E. Mikužiutę ir d-rą J. Stanislovaitį. Ir ji ir jis čia gimę amerikonai, bet kiekvienas yra kitoniškos mokyklos amerikonas, ir kitoniškai sutvertuvėjęs. Jie gal geriau viens su kitu galėtų susikalbėti, be ne mažiau už kitus vienas nuo kito skirtųsi.

Su tokiu amerikonizmu pasamonėje Susivienijimo valdytojai ir sąmoningai stengiasi pareneti savo tarinius, biznio praktiką, turto valdymą, teisių supratimą ir visus savo darbus Amerikos pavyzdžiais. Amerika vienok yra pilna ir gerų ir blogų pavyzdžių, ir pilna priešstaravimų. Amerikoj mažas vagis visuomet buvo baudžiamas, o didelis vagis labai retai kada turėdavo nesusipratimų su valdžia ar policija. Amerikoj daugumas žmonių teisingai gyvena, niekad nenorėdami nusižengti įstatymams, bet yra daug ir tokių, kurie skaito save dideliais gudruoliais, jeigu jie moka užslėpti savo prasižengimus ir didžiuojasi tuo, kad niekas jų neima už pakarpos už šiuntas kreivų darbų. Kada mes amerikonus tiktai pamėgdžiojame, musų sveikatai labai svarbu yra atskirti ką pamėgdžioti, ir šalintis nuo pikto, atmetant pavyzdį tų amerikonų, kurie skaitosi labai "smart", jeigu jie šiaip taip išvengia kalėjimo. Susivienijimo reikalų srityje mums neprivalu yra vaduotis blogaisiais amerikonų pavyzdžiais, bet sekti tik geruosius. Mums privalu yra buti teisingais žmonėmis iš pat pamatų, bet nebuti tais "smart" amerikonais, kurie nedaro nieko gero todel, kad valdžia jų nespiria gerą daryti, o stengiasi daryti tiek blogo, kad tik nepatekti į kalėjimą. Pavyzdžiui, jeigu valdžia reikalauja įvesti apsaugą nuo ugnies ir sveikatai reikalingus pagerinimus musų senam Centro name, tai mes tą turime padaryti, o nejieškoti budų kaip tą nutęsti per poilitikierių malonę ar kitaip, ir neraminti savęs tuo, kad valdžia dar nesėdi mums ant sprando, kad kolkas dar ji mums nieko negali padaryti, kad dar ji neuždarys musų namo, nes dar nepastatė naujų namų, kur iš senų namų galėtų žmones perkraustyti, ir kad musų Pildomoji Taryba butų paimta už pakarpos tik kuomet musų namas užsidegtų ir gaisre kas nors apdegtų. Tokių išsisukinėjimų principas yra amoralis. Jis yra nedorųjų amerikonų principas, ir jis mums turi buti visuomet svetimas. Kaipo ateiviai, mes gal dažniau susidurėmė su blogaisiais amerikonų darbų pavyzdžiais ir jie padarė į mus daugiau įtakos. Bet tai nereiškia, kad mes tos įtakos negalėtume ir neprivalėtume nusikratyti. Ji yra mums be galo žalinga, daug žalingesnė negu patiems amerikonams — jau nors vien del to, kad kur amerikonas už blogus darbus gali dar išsisukti ir išvengti bausmės, ten ateivis veikiausia neišsisuks ir bus nubaustas.

Pildomosios Tarybos suvažiavime negalima buvo pastebėti nei mažiausių taip vadinamų "srovinių" skirtumų lietuviško pasaulio srities. Mažas skirtumas nuomonių apie tai kaip greit reikia keltis į Pittsburghą butų juokinga vadinti sroviniu. Bet ir šiame dalyke nutarimas buvo padarytas vienbalsiai. Skirtumai Pildomosios Tarybos nuomonių buvo grynai amerikoniško pobudžio, ir rėmėsi blogųjų ar gerųjų amerikonų pavyzdžiais. Tačiau ir čia nors ir nesužiniai visų protai ir širdys pasidavė gerojon pusėn.

Didžiausią sutarimą, reikalų supratimą ir nusimanymą apie vertybes Pildomosios Tarybos nariai parodė kalbėdami apie namų taisymo ir tvarkymo reikalus. Jie visi, neišskiriant sesers Mikužiutės, pasirodė real estate ekspertais, gerai žinančiais ne tik kainas namų ir žemės, bet taipgi kainas plytų, lentų, durų, langų, vamzdžių, vanų, toiletų, anglies, vinių, spynų ir raktų. Smagiausios sesijos buvo tos, kuriose apie tokius reikalus buvo kalbėta.

Svarbiausieji šio Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimai buvo sekami:

Pertvarkyti visą apdraudą. Kadangi gauta nusiskundimų, kad skyrių C ir G nauji mokesčiai, paremti 3%, išrodo per aukšti, Pildomoji Taryba nutarė perskaičiuot mokesčius trijų ir pusės nuošimčių pamatu, ir žiurėti ar galima bus su tuo kokį laiką išeiti įvgiomis. Apdraudos palikti tik keturius skyrius ir pavadinti juos N 1, N 2, N 3 ir N 4.

N 1 — bus viso gyvenimo mokesčių apdrauda be rezervų teisių.

N 2 — bus viso gyvenimo mokesčių apdrauda su rezervų teisėmis pasiskolinti ar gauti apmokėtą apdraudą.

N 3 — bus 20 metų išmokėjimo apdrauda su rezervų teisėmis.

N 4 — bus 20 metų apdrauda su taupymu pinigų su rezervų teisėmis.

Tokią pat apdraudą iki $1000 nutarta įvesti ir vaikams nuo 1 metų amžiaus.

Kaip tik pasibaigs Pažangos Vajus, nutarta nebepriimti daugiau naujų narių į Skyrių A, o taipgi į Skyrius B, D, E ir F.

Visas apdraudos sumas virš $1000 nutarta apdrausti nuo savęs (reinsure) kol susirinks 500 tokių apdraudų.

Nutarta lėšų fondo ir našlių ir našlaičių mokesčius sudėti sykiu bendron mėnesinių ar metinių mokesčių sumon.

Vienbalsiai nutarta išrinkti komisiją suradimui tinkamo SLA Centrui namo Pittsburghe, apribojant, kad namo kaina su visais pataisymais nesiektų daugiau kaip $22,000, o persikraustymo lėšos kad nesiektų daugiau kaip $3,000. Komisijon išrinkti prezidentas F. J. Bagočius ir vice prezidentas J. K. Mažukna. Ką radusi komisija turės raportuoti sekamam Pildomosios Tarybos suvažiavimui.

Namų prižiurėjimą Chicagoje nutarta pavesti iždo globėjai E. Mikužintei, kuri užsistatys $5000 bondsą.

Baigti Tėvynės popieros cikvojimo tyrinėjimą nutarta pavesti komisijai susidedančiai iš Kl. Jurgelionio ir J. Griniaus.

Aptaisyti namą Thompsonville mieste pavesta Jonui Tareilai.

Vienybės namo taisymo perviršio sąskaitų ratifikacija atidėta sekamam P. T. suvažiavimui.

Indomųs Pasakų ir Dainų Užrašai. Lietuva per Eleonoros Akis

Lietuvių Tautosaka

Iš tų laikų, kuomet rinkau lietuviškas mįsles, radau pas mane užsilikusių įvairių kitų lietuvių folkloro arba kaip dabar sakoma tautosakos gabalėlių, kurie mano mįslių rinkiniui nebuvo reikalingi, bet kuriuos surašinėdavau kiekvienai progai pasitaikius. Daugelis tų užrašų nebežinau kur dingo. Todel susiradusį mažą pluoštelį manau bus gera paskelbus, kad jis nedingtų. Juk visi musų tautosakos dalykai yra brangintini. Girdėtas iš žmonių pasakas ir dainas, žinoma, užrašinėjau žmonių tarmėje su įvairiausiomis akcentinėmis žymėmis ir specialėmis raidėmis fonetinėms ypatybėms pažymėti. Tų visų žymių spaudoje negalima atvaizduoti, todel jos yra apleidžiamos. **KL. J.**

IŠ RYTŲ AUKŠTAIČIŲ TAUTOSAKOS

(Papasakojo Antanas Vizbaras iš Rurgų)

mata. Merga tadu nebeteiunt vaka-

EŽERAS JERA

Par mum yr ezeras Jera. Kalba aplink ji, keip ti jis atsirodis. Ejis kadu tei ezeras šitas skersei musu ulyčiu. (Ruzgei). Žmanes, seni vyrei, viseip ezeru šaukė, kat sustat. Visakius vardus davi ir neinspėji. Jis prajejis pra ulyčiu ir sustojis kita balaj už kalna, pradėjis ukt. Žmanes vėl sujeji un kalna; pradėjo vardus duot. Ir vat kaks ti senis ištaris vardu Jera. Sustajis. Nustajis kauktia ir apsigyvinis un visadas. Dabar šitam ezeri augu daugybia leliju baltu ir buteliuku geltanu.

IŠ BURTŲ IR PRIETARŲ SRITIES

Jeigu dega nomas reikia apeit aplink ugni teip kat nereiktu lipt par tvaru ir nei ardyt tvaras. Ir barstyt trupinius švintas agatas duonas.

Čeraunikias kerpa paslaptei avetas, na kaktas, na paslėpsniu. Reikiu kakiem ti zababamam.

Apia čeraunikias tiasiak kalba, kat jas skrendu unt Biakariaus kalna ir tin radu daru.

Jeigu kakia mergina ušpykda bernus, tei bernei atajus vakaruškan apipila pelaneis tu mergu. Tei didžiausia sarmata. Merga tadu nebeidaount vakaruškas. Dabar tas išeina iš madas. Seniau dažnei teip daria.

ALATŲ PYLEKALNIS

Aplink Alatas yra pylekalnis. Vadinas Alatų pylekalnis. Duotas vardas pagal buvusia dvarponia tynei. Tam pylekalni, pasakaja žmonias, kad yra dauk uškastu pinigu. Kadu tei Liatuvas kakiuos tei laikuos supyly sava gerybes, pinigus užkasi. Ne vienas bandis kastia, kat tinei degu. Pasakaja, kat tinei laiki kasunt dažnei pasiradu veiduvei. Kadu ažys pradedus bagiot, rėkt, kadu karietas trinkiu su arkleis. Ir teip pasakaja kadu tei vieni kasi pinigus. Privargus, pradedu užkusti, tadu bekundunt lapetas pradedu skristi iš dabias ir akmenus leidžiu. Parbėgi nama. A ryta nerundu nieka. Lapetas, rundu, iškastas. Pra šitu kalnu naktias laiki einu su didelu pasibijajimu. Jaučiu kaki pavoju. Sustinku veidalu, azi kaki babu dažnei sutinku.

VEIDALAS

Man syki prisajo matyt veidalu. Sakydavi kat jauni veidalei buvu. Kadu nuveidavau jaujun, visas drebėdavau. Vat, man buva dvidešimts metu, man prisiaja eitia nokti, buva labei tumsu. Reikia eit nama kakia keturi viarstei. Turėjau geru dideli lozdu. Tias alatas upeliu stavėja švintas janas. Sakydavi, kat visamet nakti ti kas siadėdavis. Einu aš par tiltu, žiuriu, šuva pra man bėga. "A", sakau, "šuniukas!" Daukšenu in kaju runkam. Šuva pradėja džiauktis. Kei pagerinau ji, šuva pradėja bėkt netoli manis. Einunt par tiltu, tumsu, užia, nieka nėra. Užu šitas upelas yra kapei. Saka, čia visamet vaidenas. Einu un kapu. Žiuriu kažinkas baltas un mani eina, sakytum arklys. Narėjau isukt iš kelia. Ala pamisliau, kat veidalei nieka bloga nedara. Žiuriu, kat pra šitas eglas šviečia dungus. Pareinu nama, šuva parsekia. Išbuva čielu nedėlu. Nusekia nedėlai bažnyčian. Ir šuva prapuola. Žmanias sakia, kat čia piavnei vejdalas atsekia nama.

IŠ ŽEMAIČIŲ DAINŲ

(Padainavo **Rožytė Montkiutė** iš Eidintų, Raseinių)

Poni pona papjovi
I darželi pakavoji.
Kaskit pona kogilausy
Auks lelijas koaukštšiausias.
Žiuri poni pro langa,
Kas atjoji par lanka.
Atjo, atjo ponatis,
Musų pona brolatis.
Labas vakars martale,
O kur yra brolelis?
Davanotšia žirgeli,
Kat pamatyčia broleli.
(Musėt visa)

Muni matuše bari,
Lineli raut vari.
Aš ne linelus roviau,
Svirnelė ulavojau.
Tyki naktis, be vėja
Svirne duris pravėri.
Atjoja jauns bernelis
Par lygiusius laukelus.

Žala gireli jou geltonoj
Mana širdeli jou markatnoj
Ai lija, lija
Balta lelija
Mano širdeli jou markatnoj.
Žiuriek, sesute, koks daba čieselis,
Kat pripustytas musu darželis
Ai lija, lija —
Čia mano skarbei, čia mano turtei
Visu dieneliu paguliu darbei
Ai lija, lija —
Laistšiau lelijas, ruteles sėjau,
Par pagulelus nusiravėjau
Ai lija, lija.

Aš tu vosku neganysu,
Po karklynus nelandysiu.
Nuplyšau, nukidau
Ir valgyti išalkau.
Ar aš negraži panele,
Ar negal daryt vesele!
Koc vėlei, rudeniop,
Kei vožkelas pargysiu.
Ožys tan kalba girdėja
Man veselas pavydėja.
Miknodamas, tripnodamas
Ir barzdele purtindamas
Aš neleisiu ženytys
Nei žolelėms strajitys.
Ir ateja rudenelis,
Praded rupintys oželis.
Žada ji papjauti,
Ans pradėja bliauti.
Gera buva pymeneli
Užkavoji ta voželi
Daržinė po šyna
Vargina i maitina,
Žyma tošelems
Vasara zolelems
Žyma po šyna
O vasara karklyna.
O tas vožis mikitonas,
Šimta vožku kapitonas
Šokinė, tripinė
Ir an kelu klupinė.
Keliai — kitur saka **kelėnai**.
(Rožytė)

Švinta aušrele,
Teka saulele,
Jau man čiesas išvažiuot!
Dar man mielu čionai but!
Palukėket mieli broliai
Dar aš eisu pas matušes
Pasiklausti matušialas.
Verk matuše, verk senoji
Mane jauna išleizdama
Man dalele atskirdama.
Palukėket mieli broliai
Dar aš esiu pas tetuši
Pasiklausti tetušela
Verk tetušis verk senasis
Mane jauna išleizdamas
Man dalele atskirdamas.
Palukėket mieli broliai,
Dar aš eisiu pas sesales,
Pasiklausti sesuteles.
Verk sesele
Verk jaunoji
Mane jauna išleizdama
Man dalele atskirdama.

Bet ty žmones šitai kalba,
Kat bagotčei gardžei valga.
Aš su sava prastu stonu
Nemainytšiau nei su ponu
Nei su ponu, nei su ponu
Nemaitšiau nei su ponu.
Aš eidamas i laukeli,
Imu drauge i pypkele,
Žirgus vaga varydamas,
Sau pypkele kurydamas,
Kurydamas, kurydamas,
Sau pypkele kurydamas.
Aš pareinu į namele,
Sutinku sava žmonele,
Aš jan meilai kalbindamas
Ir pypkele kurydamas,
Kurydamas, kurydamas
Ir pypkele kurydamas.

An šio balto stalo
Yra visa gero,
Yra žansis nadievotas
Ir pyragai pitlavoti,
Yra jautšiu pamuštu,
Avinelu išpjautu.
Yra suria i svystela
Ir šaltinia vandenela,
Yra saldžias arelkeles,
Ir matsniojo spirutela!
Gerket aluti,
Negerkete daugel.
Gerket spiruteli
Nelenket tšėrkele!
Spirutelis macnus trunkas
Atims jusu visus šlunkus,
Galvo razuma maišis
Purvyne lova taisys.
Kaip imeti i makaule
Nepažista žilos kiaules.
Žila kiauli netur vieros
Draska sotus ir be mieros
Sotai purvyne vekšoja
Varna ant tvoros kranksoja
Varnas akis iškrapštis
Kiaules kojas nukramtis!
Kad arielkas čierka gaučia
Iš purvyna iškelaučia!
Kad tetušis susiprastu,
Arelkeles man atneštu.
Jau tetušis susiprata,
Stirninele susirada.
Kaip pagava anims tvoti
Jy jėmi rėpla rėploti.
(Tai visa; jau dabar amen)

Iš Tėvynės -- Lietuvos

ELEONORA BARTKEVIČIUTĖ
KAUNAS

Šių straipsnių autorė Eleonora Bartkevičiutė yra amerikietė jaunuolė Lietuvos universiteto stipendijatė, apie kurią ir apie kurios straipsnius Amerikos Lietuvių Sporto Komitetas sekamai rašo Tėvynės redakcijai.

Šio komiteto pastangų paseka Lietuvos vyriausybė 1937 metais paskyrė penkias stipendijas jauniems Amerikos lietuviams studijuoti Lituanistikos Vytauto Didžiojo Univesitet. Laimėjusiems stipendijas šis komitetas patarė, kad laikas nuo laiko parašytų savo įspudžius apie Lietuvą ir juos pasiųstų Amerikos lietuviškiems laikraščiams. Vieną iš tų stipendijų laimėjo panelė Eleonora Bartkevičiutė, kuri yra labai susidomėjusi Lietuva ir apie savo įspudžius jau gana tankiai rašė įvairiems laikraščiams.

Šį kartą ji parašė keletą ilgokų straipsnių ir prašė padarytį jų nuorašus ir pasiųsti palankiems laikraščiams. Vieną tų nuorašų čion prisiunčiame Tamstų gerbiamajai redakcijai pasitikėdami, kad p-lės Bartkevičiutės minėti įdomus straipsniai ras vietos Tamstų gerbiamo laikraščio skiltyse.

AMERIKOS LIETUVIŲ
SPORTO KOMITETAS
Jonas Bagdžiunas-Borden,
Pirmininkas,
Dr. S. Biežis,
Vice pirmininkas.

Gražus pavasaris

Kad pavasary gražu, mes visi žinome, bet savotišką pavasario grožį Lietuvoje ne visiems išeiviams tenka pajusti. Ir tiems, kurie pavasarius sutiko savo tėvynėje, pasakojant kaip ištikro gražu čia yra, ne vienam to nemačiusiam kyla abejonės. Saulutė gaivinančiai sveikina žemę savo spinduliais, žalsvu kilimu puošiantys laukai viliote vilioja į laukus. Žydinčių alyvų ir žydinčių sodų kvapas sklysta plačiai po apielinkes. Ir Kaune, Laisvės Alėjoj, nežiurint praužiančių autobusų ir riedančių automobilių, jauti, kad vėjelis veža vis naujus gėlių kvapsnius. Tai ne musų didmiesčių dumų ir gasolino skleistas kvapas — tvankumas, kartoja ne vienas atvykėlis. Paprastas žemelės kvapymas ir tas jaučiamas, taip, kad neveltui musų poetai iškėlė ir apdainavo Lietuvos gamtos grožį.

Stipendininkų "penktukui" privilegija

Su gražiomis pavasario dienomis, baigėsi ir musų mokslo metai Vytauto Didžiojo Universitete. Šį pavasario semestrą į stipendininkų "pentuką", kaip mus čia pavadino, buvo atkreiptas dėmesis, suteikta veik negirdėta privilegija. Butent, Universiteto profesoriai apart bendrai skaitomo kurso, dėstė mums penkiems specialų kursą. Specialiai, atskiromis valandomis skaitė p-nia Čiurlionienė lietuvių kalbą; istorikas Jovynas Lietuvos istoriją; doc. Mykolas Biržiška tautosaką; Baldauskas tautosakos pratybas; Maciunas literaturą. Darbo turėjome užtektinai, bet visi stropiai ir su malonumu dirbome, naudojomės kaip sugebėjome tą brangią progą: įgyti daugiau žinių, susipažinti su musų tautos praeitimi, jos kultura, ir tt.

Atostogos viliojo mus kaip proga aplankyti dar nematytas Lietuvos vietas, bet jau gegužės mėnesy teko dalyvauti ekskursijoj.

Ekskursija į Dzukiją

Lietuvos Turizmo Dr-ja Kaune suruošė spautos atstovams ekskursiją į Alytaus kurortą. Dėka Turizmo S-gos pirmininko Barkausko man teko dalyvauti toje ekskursijoje. Iš Kauno išvykome gana mederniśku autobusu, kuris pripildytas buvo įvairių laikraščių atstovų, reporterių. Čia buvo iš Liet. Aido, Liet. Žinios, Dvidešimtas Amžius, ir kt., buvo net ir žydų laikraščių atstovai. Kelionė į tą pusę buvo labai man įdomi, nes pirmą kartą. Visą laiką per autobuso langą stebėjau besikeičiančius vaizdus. Dangus buvo aptrauktas pilkų debesėlių ir lig ko gailėdamas ašarojo, bet važiuotojų nuotaika buvo lietuviškai giedri. Lengvu pasikalbėjimu temos pakeisdavo sutartinai užtrauktos dainelės. Plentas iki Alytaus lygus, geras, gražus ir iš abiejų pusių dailiai nusodintas medžiais. Laukuose bedirbančių darbininkų dėmesį visad patraukdavo musų didžiulis, moderniškas autobusas. Taip po nuotaikingos kelionės pasiekėme Alytaus miestą, dabar smarkiai padidėjusį, bet kartu turintį ir seną praeitį. Tingiai išsitiesęs Nemunas dalija miestą į dvi dalis.

Ekskursantus ties miesto valdyba pasitiko pats komendantas ir kiti aukšti valdininkai. Dalyviai buvome iš autobuso perkelti į atskirus automobilius ir taip teko apvažinėti žymesnes miesto dalis, susipažinti su kurortu, kuris kasmet didėja ir del gražios gamtos pritraukia vis daugiau vasarotojų.

Pats Alytaus miestas su kurortu turi dabar apie 9,000 gyventojų. Reikia prisiminti, kad prieš karą čia buvo vien mažytis nuskuręs miestelis su 3,000 gyventojų.

Pirma musų sustojimo vieta tai karininko Juozapavičiaus gelžbetovinis tiltas, jungiąs dvi miesto dalis į vieną. Tiltas 20 metr. aukščio, pastatytas 1937 metais netoli to senojo tilto, ant kurio žuvo pirmas karys del Lietuvos laisvės.

Apžiurėjus tiltą ir išklausius pasakojimų, kodel jis taip pavadintas, butent Juozapavičiaus Tiltu, traukėme į Alytaus muziejų, vadinamą dzukų muziejus. Pats namelis nėra naujas, bet jame sukrauta to krašto žmonių vartoti reikmenys. Del vietos stokos daugelis įdomių dalykėlių bus perduota V. D. Muziejui Kaune. Bet tik muziejus talpins šiucs skyrius: namų ruošos, ukio padargų ir įrankių, įvairių iškasenų iš praeities laikų. Įrašę savo vardus ir atstovaujamas vietas į muziejaus svečių knygą, keliavome atlankyti kar. Juozapavičiaus kapą. Kar. Juozapavičius buvo nušautas bolševikų 1919 metais ir gyventojų slaptai palaidotas, tik vėliau jo kunas liko perkeltas į Suvalkų Alytaus parapijos kapines, šventoriuje. Kapas gražiai prižiurimas. Pastatytas įdomus paminklas, papuoštas gėlėmis. Ten pat teko atlankyti ir mokytojo Bloznelio kapą, kurį nužudė lenkų partizanai. Tam irgi pastatytas gražus paminklas. Šie kapai matyti lankomi visuomet atvažiavusiųjų svečių.

Tęsėme savo kelionę toliau. Aplankėme Alytaus kurortą. Gamta nepaprastai graži. Nemuno pakrantės savotiškai viliojančios, aplinkui dideli gražųs pušynai. Teko pravažiuoti ulonų kareivių, kurios labai pasakiškai slėpėsi tarp įvairiausių medžių. Karts nuo karto susidurdavo akys su moderniškai pastatytais vasarnamiais, kurių skaičius sakoma kasmet žymiai auga. Ir nestebėtina, matant tokias žavingas apielinkes — senus, išdidžius miškus, kuriuose slepiasi ne vienas musų istorinis įvykis, dar ir dabar užsilikusiuose piliakalniuose, kalniukuose. Pasidžiaugę gražia gamta, patraukėme į Savivaldybės 2 aukštų moderniška, pilna to žodžio prasme, ligoninę. Čia vietos daktarai mus maloniai sutiko ir supažindino su pačia ligonine ir joje esama tvarka. Pastatas naujas, didelis, bet jau perpildytas. Viskas įrengta sulig paskutiniais reikalavimais ir kuodidesniam ligonių patogumui. Švara ir tvarka padarė nepaprastai gerą įspudį: rodos radomės staiga kur Paryžiaus ar Berlyno didžioj ligoninėj. Taip, ir tai visa buvo Alytaus miesto ir apielinkių nuosavybėje, pačių lietuvių patarnavimui.

Mokyklas ir visus moderniškus, naujus pastatus, del laiko stokos, teko apžiurėti iš lauko pusės. Bet kaip žymu visur pažanga! Šalia buvusios pirmosios mokyklos pakrypusiame namely stovi it pilis, pastatas aukštas murinis, pasipuošęs didžiuliais langais. Gatvės dar visur taisomos, platinamos, alėjos užvestos plačios ir jaunais medeliais nusodintos.

Pati miesto prekyba buvo žydų rankose, bet daugumoje lietuviai dabar gražiu budu periima. O tai yra daroma per lietuviškas bendroves. Apsukę miestą skersai, išilgai, sustojome ties nepriklausomybės paminklu, Dariaus ir Girėno gatvėje. Paminklas pastatytas aikštėje, grystoje medžio plitelėmis. Paminklą statė amerikietis skulptorius Aleksandravičius. Dabartinis paminklas yra atnaujintas, nes kiek laiko atgal buvo graustinis trenkęs į jį ir smarkiai apdaužęs stovylą. Nuo paminklo traukėme Kipro Petrausko parku ir Juozapavičiaus šaulių namus. Parkas gražiai išvadžiotais takais, tvarkingas, švarus, papuoštas gėlių klombomis. Nepaprastą įspudį tas parkas man padarė, nes visas yra vien pušų medžių, kas sudaro savotišką vaizdą ir beabejo tyrą pušų kvapą teikia. Sakoma, kad vasaros metu parke griežia ulonų karo orkestras.

Šaulių namai padarė labai gražaus įspudžio. Pastatas didelis, dar nepilnai užbaigtas del lėšų stokos. Bet jau teikiąs atsilankiusiems ir vietiniams daug naudos. Čia yra ir restoranas, kur turima savas stygų orkestras palinksminimui atsilankiusiui. Čia yra ir atskiri kambariai posėdžiams, susirinkimams, bilijardas, ir kt. Labai jaukų vaizdelį teikia kambarys, pavadintas "Moterų seklyčia", kur šaulės moterys susirenka pasilsėti, pasitarti savais reikalais. Viskas įrengta tautišku motyvu. Kadangi Alytaus miesto herbas yra 3 lelijos, tai daugiausia tas dominuoja. Apart to randasi didžiulė salė ir scena, kurią naudojasi vietinis šaulių ir mėgėjų teatras. Salėje kedės padarytos lengvo medžio, šviesios spalvos puikiai nudailintos, kas daro gerą įspudį tik pažvelgus. Scena didelė, patogi vaidinimams. Pats apšvietimas, žinoma elektra, bet įrengta labai moderniškai, panašiai kaip New Yorko Radio City Teatre.

Gretimoje, mažesnėse salėje mums buvo suruošta vakarienė, dalyvaujant apie 30 spaudos atstovų ir nemažai vietinių aukštų svečių. Pasakyta kalbų, pabrėžiant, kad reikia kelti Alytaus kurorto vertę ir reikšmę lietuvių tarpe.

Po labai gyvai ir linksmai prabėgusio laiko vakarienės metu, sekė nuoširdus atsisveikinimas, padėkos ir vietiniai atstovai palydėjo mus vėl į savo autobusą. Gryžtant į Kauną, nutarta pakeliui sustoti ir nors kiek apžiurėti Birštono kurortą.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

SLA Pirmo Pažangos Vajaus distriktas 21, Toronto, Kanada

Jau 5 mėnuo baigia dilti nuo laiko, kuomet SLA Pažangos Vajus prasidėjo. Skaitant Tėvynę, užtinkame daug kuopų, kurių organizatoriai itin darbštųs ir atsidavę Susivienijimo gerovės labui su visa savo išgalia. Jie sugeba netik skaičiumi, bet ir apdraudos aukštumu daugelį kitų organizatorių pralenkti. Žinoma, ne visi žmonės turi laimę, vienodus gabumus ar pašaukimą tam darbui. Taipgi nevisur vienoda dirva tam darbui. Vienur didesnė kolonija ir turtingesni gyventojai, kitur ne tik kolonija maža, bet ir jos gyventojams skurdu lemta misti. Taigi, kuomet vienur keliamas klausimas, ar priklausyti šioje draugijoje ar ne, visai nesvarstant apdraudos didumo, nes išgalią turint, ji gali buti ir aukščiau šioje sumoje — kitur žmogus organizatoriaus kalbinamas, suka sau galvą, ar begalės jis ir žemiausią apdraudą išsimokėti!

Didelę reikšmę turi ir organizatorių laiko atsarga, kurią jis gali pašvęsti organizaciniam darbui. Skaitau kartą vieno daktaro pareiškimą apie jo energingą darbą šiame vajuje. Girdi, jam labai nuostabu, kad kiti organizatoriai negali gauti narių, ar atlikti susirašinėjimų ir ten jis paduoda pavyzdį iš savo darbštumo. Bet ką gerbiamas daktaras pasakytų tuomet, kai jam reiktų kasdien po 8—10 valandų praleisti dirbtuvėje įtemptais raumenimis, nervais ir dažnai mintimis?!

Vienok, tikrai pasišventę žmonės stengiasi didžiausias kliutis nugalėt, bi tik padidinti musų Susivienijimo šeimą, bi tik supažindinti daugiau ir daugiau lietuvių su ta tiesa, kad šiame krašte gyvenant apdrauda butinai reikalinga ir kad Susivienijimas yra geriausia organizacija, nes ji netik pašalpinė, bet ir kulturinė organizacija.

Prisimenant apie musų distriktą, kurin įeina trys kuopos: SLA 236 kp. Toronto, Ont., 269 kp. Sidney Mines ir 278 kp. Hamilton, Ont ir kuriam paskirta šiame vajuje gauti 100 narių — dirba pusėtinai gerai 236 kp., kuri per vajaus laiką jau prirašė per 30 naujų narių. Jeigu kitos dvi kuopos pasektų šią, tai neabejotinai susilauktume 100 naujų narių. Brolis J. Bugailiškis, 269 kp. organizatorius, deda pastangas gavime naujų narių ir mes linkim jam geriausio pasisekimo. Bet kas yra su Hamiltono 278 kuopa? Broliai hamiltoniečiai, stverkitės darbo ir parodykit, kad jųs esate darbštesni už kitus. Dar turim beveik du mėnesius. Jeigu jums reikia kokių informacijų ar pagelbos, kreipkitės prie manęs, o aš mielu noru jums pagelbėsiu.

Malonu pažymėti, kad nesenai sutikusi buti deputate, sesuo V. Treigienė, iš Simcee, Ont., praeitan susirinkiman atsiuntė tris naujus narius iš jų apielinkės. Sveikinu ir linkiu tolimesnio pasisekimo. Labai ir labai džiugu girdėti, kad musų Kanados pirmaeilis miestas Montrealas ne tik neatsiliko neišgirsdamas SLA vajaus kvieslio, bet įkurė naują kuopą sausio 3 dieną ir tai iškarto iš 20 narių! Bravo broliai ir sesės montrealiečiai! Mes jusų kaimynai, spaudžiam jusų darbščią lietuvišką ranką ir linkime daug pasisekimo ateities darbuose.

Maria F. Yokubynienė,
Distrikto 21 gen. organiz.,
802 Bloor W.,
Toronto, Canada.

SLA prieglaudos namo reikalu

Ir mano žodis aukščiau minėtu reikalu. Brolis J. Brazauskas, prieglaudos namo komisijos narys prašė, kad nariai atsilieptų per spaudą prieglaudos namo reikalu. Atsiliepė brolis W. Lasky, kritikuodamas K. Jurgelionį, Tėvynės redaktorių. Brolis Brazauskas kritikuoja brolį Lasky. Aš galiu kritikuoti brolį Brazauską. Kiti nariai gali mane kritikuoti ir mes užpildysim organą Tėvynę tik vienas kitą kritikuodami. Mums nereikia kritikos, bet tikros nuomonės.

SLA prieglaudos namo fondas senai įsteigtas. Pildomoji Taryba nariams leido tuo reikalu balsuoti ir nariai nubalsavo panaikinti prieglaudos namo fondą. Panaikino didžiuma balsų arba narių. Tuo metu pasirodė, kad nariai nepageidauja prieglaudos namo.

Pereitame SLA Seime, Scranton, Pa., SLA 60 kuopa įnešė, kad butų įsteigtas seneliams prieglaudos namas. Iš Seimo atstovų buvo pastabos, bet nebuvo pasipriešipimo tam gražiam sumanymui — senelių prieglaudai.

Bet jeigu prieglaudos namo komisija paduotų sumanymą sekančiam SLA Seimui, kad pirkti ukį ir kad paskirtų iš SLA iždo kokius $25,000, aš galiu pasakyti, kad bus pasipriešinimo iš Seimo delegatų.

Jeigu SLA Seimas uždėtų mokestį nariams po $1.00 į metus į prieglaudos namo fondą, tai reiktų leisti visuotinam balsavimui, kad nariai nubalsuotų, kodel reikia ar nereikia prieglaudos namo.

30 arba 40 metų atgal lietuviai matė reikalingumą prieglaudos namo. Bet šiandien kitas klausimas, nes jau atskiros valstijos pradėjo rupintis apie užlaikymą senelių. Duokime sau Connecticut valstijoj yra įstatymas, kad senelis sulaukęs 65 metų gauna iš senelių prieglaudos fondo $7.00 į savaitę. O taipgi gerai žinoma, kad 1942 metais iš Suvienytų Valstijų apdraudos fondo bus mokama seneliams pensijos. Todel tokia prieglauda jau netaip labai reikalinga ir kitas klausimas, tai vargiai mes ją galėtume įsteigti.

J. Tvaronaitis.

SLA senelių prieglauda

Daug jau buvo rašyta ir kalbėta apie tą SLA senelių prieglaudos namą. Bet nuo žodžių toliau niekur nenueita ir del tikro darbo nei žingsnio nepadaryta. O man rodos, kad ne tik turėtume, bet ir lengvai galėtume tai įkunyti jei tik mes po dolerį kas metą tam reikalui dėtume. Tuo savęs nenuskriaustume ir sunkiausiose sąlygose budami, jei butų tik tikras noras. Gal but visi ir neišgalės, nes ne visi tą reikalą supranta. Bet tam reikalui gali pritart bent penki tukstančiai SLA narių ir tokia nemaža grupė jei tik per penkis metus tik po dolerį prisidėsim, tai galėsime įkurti moderniškiausią prieglaudą. O jei gailėsimės šimtu centų per metus prisidėti, tai iš nieko nieko ir nejkursime.

Mes žinome, kad ir seniau, veik per dvidešimtį ar trisdešimtį metų, buvo daug rašyta, kalbėta ir nemaža aukų tam reikalui sudėta. Bet pamato nepadėta, ne tik gero, bet ir bi kokio nebuvo. Tat viskas ir dingo.

Dabar pažvelgkime į kitą dalį musų brolių lietuvių, vadinamų katalikais. Jie už pažangiuosius nėra nei sumanesni, nei daugiau pajiegesni. O kiek jie išbudavoja bažnyčių, klebonijų, visokių mokyklų bei vienuolynų! O vis delto, kad savo centais jie padeda tiems pastatams pamatą. Aš sakysiu, kad mes esame sąmoningi ir sumanesni už musų brolius katalikus, bet galim ir mes iš jų pasiskolinti šį duosnumo pavyzdį. Katalikai kartais papasninkauja, bet ir aukoja. Galėtume ir mes bent dešimtį dienų į metus nevalgyt mėsos ir sutaupytus pinigus paaukoti prieglaudos namui.

Čia aš nereikalauju bendrai iš visų tokio pasiaukojimo. Pajiegųs, galingi ir mėsą valgydami gali kad ir po du dolerius duoti ir tai nejaustų. Čia aš kalbu tik apie tokius, kaip aš pats, bejiegius.

Ką mes gautume arba turėtume tą reikalą realizavę, tai aš čia nekalbėsiu, nes apie tai buvo daug rašyta ir plačiai išaiškinta, rodos brolio Kl. Jurgelionio. Jei mes neįkurtume prieglaudos namo, tai butų visai pažangiąjai lietuvių daliai didelė negarbė. O kad tas žodis "prieglauda" stotųsi kunu, tai čia padedu ir dolerį ant jo pamato. O kas bus sekantis? Kas daugiau? Broliai lietuviai narsuoliai, tik sukruskime ir nei nepajusime, kaip iki sekančiam seimui turėsime ne tik Centro namus, bet ir prieglaudos rumus, kur ir mes patys gyventi galėsime.

Juozas Markus.

Nekulkime šiaudų, kuriuose nėra grudų

Pastaru laiku Tėvynėje vienas kitas SLA veikėjas reiškia savo mintį kaslink įsteigimo SLA prieglaudos namo. Niekas negali užginčyti to fakto, kad prieglaudos namo steigimo mintis yra nereikalinga arba tokio namo įsteigimas SLA nariams nebutų naudingas, bet atsižvelgiant į bendrą Amerikos gyvenimo sunkią ekonominę padėtį, kuri nemažai paliečia ir musų Susivienijimą, taipgi negalime nutolti nuo to fakto, kad prieglaudos namo steigimas Susivienijimui dabartiniu laiku neįmanomas ir to klausimo diskusavimas bus niekas daugiau, kaip kulimas tų šiaudų, iš kurių neišbirs grudų.

Kokia gi gali buti nauda organizacijai, jeigu mes vienu kartu visą eilę klausimų iškelsime ir juos bediskusuodami pavargsime ir nieko naudingo nenuveiksime. Dabar, kada eina Pažangos Vajus, tai ar reikalas veikėjams diskusuoti prieglaudos namo steigimą, ukio pirkimą ir visokios kitos fantazijos? Visi privalėtų buti atkreipti mintį tik į vajų ir jį padaryti kiek galima sekmingiausiu. Vajų užbaigę, atlikę vieną organizatyvį darbą, tada galime kalbėti apie ką kitą.

Kalbant apie prieglaudos namo steigimą, nežiurint kur ir kokis jis bus, ar tai tik vienas namas, ar tai su dideliu plotu žemės ukis, neprivalome šiame klausime kalbėti vien tik upu, bet turime rimtai pažiurėti, ar mes esame pakankamai stiprųs ir prisirengę tą įvykdinti. Privalome nepamiršti, kad prieglaudos namo arba namo su ukiu pirkimas, tai ne privačio žmogaus sau bakužės pirkimas ir jos išlaikymas. Prieglaudos namą įsigijus, tuojau susiduriame su valdžios visokiais reikalavimais, kurie bus reikalingi nepaprastai didelių išlaidų.

Daleiskime jeigu Susivienijimas nupirktų prieglaudos namą su ukiu už apie $30,000, tai nemažiau apie kita tiek reikės išleisti tik pirmais metais tinkamam įrengimui, prieglaudoje esančių užlaikymui ir kitiems visokiems reikalams. O jeigu bus nemažas žemės plotas, tai bus reikalinga tos žemės apdirbimui, kad ji neštų naudą, supirkti gyvulius, mašinas ir kitus įrengimus. Pirmieji keli metai jokios naudos neduos, tik susidarys apie $100,000 ar daugiau išlaidų, kas galės savo laiku gryšti atgal tik po kelių metų.

Aš nematau, kad musų organizacija po ranka tokiam reikalui turėtų tokią pinigų sumą išleisti. Nėra to fondo, iš kurio butų galima lengvai nesivaržant tokią sumą nors ir pasiskolinti. Tą viską turint omėny, tai kokis gi išskaičiavimas šiame klausime diskusuoti ir bereikalingai laiką gaišinti?

K. J. Paulauskas.

Cleveland, Ohio

Iš bendro SLA kuopų parengimo

Vasario 19 diena musų kolonijoj buvo labai svarbi diena. Ir svarbi delto, kad ta diena buvo pašvęsta Susivienijimo reikalams, ir kad plačiau visuomenę supažindinti su ta musų milžiniška ir brangia organizacija. Tą dieną bendrai vietinės kuopos surengė gražią pramogą Lietuvių salėj, kur dalyvavo ir brolis Kl. Jurgelionis. Jam esant vajaus vadu, mums buvo svarbu jį su savim turėti.

Brolis Jurgelionis į Clevelandą atvyko vasario 18 dieną išryto. Jį pasitiko vietos veikėjai ir atvežė į J. Jarų namus. Ten musų svečias kiek pasilsėjęs ir su vienu kitu pasikalbėjęs ištraukė į Akron, Ohio sykiu su 14 kuopos pirmininku p. F. Baranausku. Ten jis buvo kviestas prakalbą pasakyti bendrame akroniečių parengime paminėjime 21 metų Lietuvos nepriklausomybės. Mat, akroniečiai SLA nariai pasinaudojo ta proga ir pasikvietė Jurgelionį ten dalyvauti delto, kad jis buvo jų kaimynistėj, Clevelande.

Brolis Jurgelionis sugryžo iš Akrono vasario 19 dieną išryto į Jarų namus, kur jo laukė burelis veikėjų del įvairių pasikalbėjimų. Tačiau, del trumpo laiko, nebuvo galima viską išsikalbėti.

Apie dvyliktą valandą buvo surengti pietųs viename viešbuty, kur dalyvavo gražus burelis vietos veikėjų, profesionalų ir šiaip gerų draugų. Po gardžių pietų buvo ir keletas kalbų, kurias pasakė bankieto dalyviai. Ant galo kalbėjo pats musų garbės svečias, brolis Jurgelionis. Jo kalba buvo visi giliai užsiinteresavę ir nuoširdžiai klausėsi. Delto, kad jo kalba buvo nuosėkli ir pilna gerų pamokinimų. Tokio kalbėtojo butų galima klausytis per visą dieną ir tai nenubostų. Toastmasteriu buvo visų gerbiamas Dr. J. T. Vitkus.

Po pietų ir prakalbų visi važiavo į Liet. Kulturos Daržėlį. Ten jau rasta burelis publikos belaukiant. Daržely Sąjungos vice pirmininkas, Dr. Thomas, vėl perstatė musų svečią pasakyti keletą žodžių. O poto fotografas Naunčikas nutraukė paveikslus, kurie labai gražiai išėjo. Po to visko jau buvo laikas visiems važiuoti į Lietuvių salę, kur reikėjo pradėti vakarinį programą.

Programas susidėjo iš dainų, kurias išpildė vietiniai dainininkai: Julius Krasnickas, Bronė Rasiliutė, Rožė Lukoševičiutė, Adelė Miliauskaitė ir Zitkus. Taipgi jauna mergaitė, Bendleriutė, skambino piano solo. Dainininkams akompanavo Aldona Vilkelis. Komisijos vardu jiems visiems labai dėkoju už patarnavimą. Kalbas pasakė Dr. Thomas ir musų svečias brolis Jurgelionis.

Brolis Jurgelionis, del savo silpnos sveikatos, turėjo savo kalbą kiek sutrumpinti, nors jis ir taip pasakė gana ilgoką prakalbą Susivienijimo reikalais. Aš pats ir didelė dalis Susivienijimo narių manom, kad musų vajaus vado atsilankymas paliko gražų įspudį Clevelando lietuvių tarpe ir tarpe Susivienijimo narių. Apie jį kaipo kalbėtoją, tai nėra ko nei sakyti. Jis yra nuosėklus ir aiškiai pamokinantis kalbėtojas. Tik čia dar prie vietos noriu ir mažutį papeikimą duoti musų publikai, kuri neužsilaikė taip, kaip viešame parengime turėtų užsilaikyti. Toks publikos užsilaikymas labai suvargina kalbėtoją, labiausiai jei žmogaus sveikata yra kiek nusilpusi. Aš esu tikras, kad jeigu brolis Jurgelionis dar kartą aplankys musų koloniją, tai padarys dar artimesnius ryšius vietos lietuvių tarpe. Taigi, aš patariu ir kitoms kolonijoms nepraleisti progos jeigu brolis Jurgelioniui kur pasitaikytų buti.

Po programo tęsėsi šokiai iki vėlumai. Turėjo buti ir maskaradų balius, bet matyti, kad tas jau išėjo iš mados ir niekas nebenori apsimaskuoti. Publikos buvo pilna svetainė. Duota keturios dovanos prie įžangos tikietėlių. Taipgi ir jaunuoliai išleido radio laimėjimui. Tikietėliai buvo senai išparduoti.

Clevelande gyvuoja trys S. L. A. kuopos ir jų tarpe eidavo visokie barniai ir nesutikimai. Bet paskutiniais laikais pradėjo visi eiti į vieną brolišką šeimyną: vienas kitam paduoda ranką ir pradeda bendrai veikti, pamiršdami praeities nesusipratimus. Ir tikimės, kad ateity bus nuveikta daug naudingų darbų dirbant išvien.

Šiam parengimui daugiausiai pasidarbavo tvarkydami visą to vakaro biznį ir visus reikalus. SLA 14 kuopos pirmininkas F. Baranauskas parupino to vakaro "permitus" ir pasitarnavo suteikdamas transportaciją musų svečiui čia ant vietos ir nuvažiuodamas į Akron. Brolis J. Polter darbavosi kaipo to vakaro gaspadorius, sykiu ir bankieto priruošime. SLA 136 kuopos pirm., Stasys Čerauka, daug pasidarbavo tikietų platinime ir taipgi parengimo vakare kur tik buvo reikalas. Jis taipgi buvo sumanytojas ir to šau naus parengimo. Taigi jiems priklauso nemažai padėkos, nes mes suprantame kiek reikia laiko praleisti ir kiek visur pribėgioti. Butų malonu matyti, kad ateity susidėtų ne vien tik musų vietinės kuopos, bet visos Ohio valstijoj gyvuojančios kuopos prie vieno bendro veikimo ir sudarytų vieną didelę šeimyną iš virš septynių šimtų narių. Aš apie šį klausimą vėliau parašysiu plačiau ir, jei bus galimybė, gal ateity turėsime Ohio valstijoj apskritį.

Jonas Jarus,
Gener. organizatorius.

East St. Louis, Ill.

Minėjimas Lietuvos nepriklausomybės

SLA 88 ir 314 (jaunuolių) kuopos surengė nepaprastai smagų vakarą paminėjimui Lietuvos 21 metų nepriklausomybės. Tvarkos vedėju viso parengimo buvo John J. Kassly SLA 314 kp. pirmininkas ir Juozas Bulota SLA 88 kuopos Pažangos Vajaus organizatorius. Pagelbininkais: V. Milašius SLA 88 kp. pirm. ir Jonas Žičkus tos pačios kuopos fin. raštininkas, taipgi policistas Frank Kurelaitis ir S. Petraitis.

Pirmininkas, J. J. Kassly, atidarydamas vakarą pasakė nuosėklią kalbą, paaiškindamas tikslą ir svarbumą parengimo, ir perstatė pakalbėti S. L. A. 214 kp. narį Dr. J. Vizgirdą. Dr. Vizgirda trumpoje, bet aiškioje kalboje apibrėžė Lietuvos praeitį ir apie paskelbimą Lietuvos nepriklausomybės, kas įvyko vasario 16 dieną, 1918 metais. Pareiškė, kad Lietuvos žmonės yra daug kraujo praliejė, kol sau nepriklausomybę išsikovojo. Paprašė, kad visi nulenktų žemyn galvas ir pagerbtų tuos, kurie žuvo kovodami už Lietuvos nepriklausomybę. Jo kalba palydėta garsiu delnų plojimu.

Po prakalbos, pirm. Kassly paaiškino, kad prasidės koncertinis programas. Atsidarius uždangai, pasirodė gražiai išdekoruota scena, labai panaši į Šventaragio slėnį Lietuvoje. Tas slėnis apaugęs šimtametiniais ąžuolais ir jame matėsi Pirmyn choro nariai, susispietę kaip bitelės. Merginos buvo apsirengę lietuvių tautiškais rubais, o vaikinai stovėjo užpakalinėje eilėje. Taipgi matėsi su Prince Albert apsirėdęs choro dirigentas p. C. Steponavičius. Viso dainininkų buvo apie 40. Pirmutinė jų daina buvo "Lietuviais esame mes gimę". Po to padainavo keletą ir gražių dainų ir solų. Butų nuodėmė, jei nepažymėčiau solistės p-lės Onos Skveriutės, kuri labai gražiai dainavo. Prie pabaigos choras sugiedojo Lietuvos ir Amerikos himnus.

Po 10 minučių pertraukos, pirm. J. J. Kassly perstatė kalbėti mane, kaipo SLA 20 distrikto generalį organizatorių. Man teko kalbėti apie S. L. A. Trumpai paaiškinau, ką lietuviai priklausydami prie SLA gauna už savo pinigus. O gauna netik pinigais atlyginimą, bet visokias privilegijas ir tokį patarnavimą, kokio iš kitur negalima tikėtis sulaukti, kaip tai: ligonių lankymas, mirusiems patarnavimas, gėlės mirusiems, našlių ir našlaičių šelpimas, nariai patys tvarkosi savo organizaciją ir dar, kaipo priedui, suteikia progą surengti tokius gražius koncertus, kaip šiandien kad turime. SLA kuopos taipgi rengia balius, piknikus ir musų Susivienijimas yra nemaža prisidėjęs prie iškovojimo Lietuvos nepriklausomybės. O prigulint prie bile kokios apdraudos kompanijos, apie tokius dalykus nereikia nė sapnuoti.

Po to vėl dainavo Pirmyn choras. Ant pabaigos padainavo solo ponia C. Steponavičienė. Dainavo ariją iš Cavaleria Rusticana. Jos malonus balsas puikiai skambėjo. Rodos lyg koks varpo balsas. Ir ji tapo apdovanota gyvų gėlių bukietu, ką įteikė Mary Sherman, o pirm. J. J. Kassly pasakė tinkamą kalbą pirm įteikimo gėlių ir širdingai padėkojo Pirmyn chorui už tokį gražų padainavimą St. Louis lietuviams.

Po to prasidėjo šokiai. Pirmyn choras pavaišinta vakariene. Po vakarienės p. Steponavičius pasakė trumpą prakalbą ir pagyrė gaspadines už pagaminimą skanių valgių, o visas choras, sustojęs, dar padainavo vieną gražią dainą.

Tai buvo gražus parengimas, kurį St. Louis lietuviai ilgai minės.

Walter Domash.

Hammond, Ind.

SLA 273 kuopos stovis

Nuo sausio 1 dienos 1938 m. iki gruodžio 31 dienai, 1939 m. į Centrą pasiųsta visokių duoklių	$345.74
Iš Centro gauta viena pomirtinė už A. Makauską	600.00
M. Janušonienei ligoje pašalpos	40.00
Reiškia Centras musų kuopai pridėjo	294.26
Kuopa turėjo išvažiavimą, nuo kurio liko pelno	29.24
Vasario 5 d., š. m., kuopos iždė buvo	86.46

Kuopoje yra 19 narių. Nors kuopa nedidelė, bet gerai užsilaiko ir neturi suspenduotų narių. Visi nariai gyvena sutikime. Gaila tik, kad musų miestely yra keletas jaunuolių ir senesnių lietuvių, kurie prie SLA dar nepriklauso. O jaunuoliai jau dalinai ištautėję. Netolimame miestely, Calumet City, Ill., yra keli tuzinai jaunuolių, bet teko tik vieną jų prie SLA prirašyti. Tai St. Sinkevičius, 19 metų amžiaus. O šis jaunuolis prašomas pasistengti daugiau jaunuolių gauti į savo kuopą. Calumet City, Ill., gyvena 62 lietuviškos šeimynos, o prie SLA priguli tik 6 nariai. Todel tenai yra dar didelė dirva narių į musų Susivienijimą gauti.

J. Maksvitis,
SLA 273 kp. sekr.

Waukegan, Ill.

SLA 262 kuopos pavykęs parengimas

Pereitame SLA 262 kuopos susirinkime buvo plačiau apkalbėta apie koncertą ir balių, kas buvo surengta sausio 15 dieną. Kuopos nariai negalėjo atsidžiaugti, kad liko tokio gero pelno. Jie dėkojo visiems komisijos nariams už pasidarbavimą.

Musų jaunuolė, Jennie Laurel, savo darbu labai daug prisidėjo. Už jos darbą nariai nutarė atsilyginti nupirkdami dovaną. Dovana bus rašomoji plunksna su kuopos vardu atspausdintu ant jos. Tai bus dovana, kurios ji niekad neužmirš.

Prie to, musų geras draugas, Gasparas Grinius, ir stropiai darbavosi. Jis nesigailėjo savo laiko ir ėjo pardavinėdamas bilietus. Jam tenka garbė už pardavimą daugiausia tikietų. Nariai taip pasitikėjo tai komisijai, kad išrinko ją už veikiančią komisiją del ateinančių parengimų. Juozas Mačiulis ir Gasparas Grinius gaspadoriai, o Jennie Laurel ir Isabel Kiskis pagelbininkės.

Žinoma, kad komisija galės daug ką nuveikti, jei jai į pagelbą ateis visi kuopos nariai. Dirbkime visi, o pelno bus daug.

Isabel Kiskis,
Korespondentė.

Ar atlikote savo SLA. pareigą?

Pittsburgh, Pa.

SLA 40 kuopos organizatoriai gerai atlieka savo pareigas

Vasario 6 d. organizacijos reikalais teko atsilankyti pas SLA 40 kuopos sekretorę gerb. V. J. Količienę, ir žinodamas, kad tik vakar jų kuopos buvo mėnesinis susirinkimas, įdomavau ar daug narių yra gauta vakarikščiam susirinkime.

Nieko nelaukęs, tuojau pradėjau teirautis, ar daug narių yra gauta vakarikščiam susirinkime. Gerb. Količienė sako, kad 13 į suaugusių skyrių ir 2 į vaikų skyrių.

Išgirdęs apie 13 į suaugusių ir 2 į vaikų skyrių išsykio pamaniau, kad tai gal čionai yra koks nors nesusipratimas mano paklausinime ar gerb. sekretorės aiškinime — gal jau tiek narių yra gauta tik nuo pat pradžios Pažangos Vajaus. Nes gauti 13 naujų narių tik per vieną mėnesį, dabartiniais laikais tai nėra lengvas darbas, pamaniau sau.

Dar kartą pakartoju savo klausimą, ar tai tikrai tik vakarikščiame susirinkime yra gauta visa ta 13 narių? Ir gerb. Količienė visai ramiu budu užtikrina mane, kad taip. Ir pasakė, kad jei noriu, tai ji galinti ir vardus suteikti tų brolių ir seserų, katrie pareiškė noro įstoti į SLA, paduodami savo aplikacijas ir užsimokėdami įstojimą ir mėnesinius mokesčius.

"Na, tai katrie jusų tie organizatoriai tokie smarkųs vyrai ir moterys, kurie prirašė tiek daug narių?", pasiteiravau. Gerbiama sekretorė man paaiškino, kad tai ne vieno darbas buvo prirašyti 13 naujų narių tik per vieną mėnesį. Tai sutartinas darbas 4 organizatorių. Ir gerb. Količienė pradeda man aiškinti kiek katras organizatorius prie tos 13 numerio skaitlinės prisidėjo. Na o kas nežino kad 13 numeris SLA yra tikrai reikšmingas?! — pamaniau sau. "Jei ir kitų Pittsburgho ir apielinkės kuopų organizatoriai taip dirbs kaip musų, tai tikrai Centras turės buti perkeltas į Pittsburghą", — pridurė 40 kuopos sekretorė.

"Na tai katrie jusų tokie taip smarkųs organizatoriai?" ir vėl pradėjau teirautis gerb. Količienės.

Suteikė ji man ir organizatorių vardus. Pasirodo, kad šios 13 skaitlinėje pirmą vietą užima Juozas Viktoravičius. Antrą Kastantas Šinkunas. O lygiomis yra Kazimieras Leliušis ir pati kuopos sekretorė V. J. Količienė. Reiškia juodu po lygią dalį yra pridėję prie šios skaitlinės.

"O kur Juozo Virbicko nariai? Juk ir jis yra jusų kuopos organizatorium šiame Pažangos Vajuje? Kas su juo yra atsitikę, kad apie jį, kol kas, nieko negirdėti?" vėl paklausiau gerb. sekretorės. "Matote, dar kol kas musų Virbickas nėra išsijudinęs prie darbo. Žinai, kad pas mus ima laiko kol musų organizatoriai išsijudina. Bet aš tikiu, kad ir musų Juozas Virbickas atliks savo pareigą kaipo organizatorius ir kaipo S. L. A. narys" — paaiškino sesuo Količienė.

Žodis kitas apie 40 kuopos organizatorius. Juozas Viktoravičius turbut daugiausia naujų narių gauna ir turi geriausio pasisekimo. Reikia pasakyti, kad musų Juozas Viktoravičius šiame Pažangos Vajuje pirmą kartą eina organizatoriaus pareigas. Bet jis pralenkia net senus ir patyrusius organizatorius.

Apie seserį Količienę, kaipo organizatorę, nėra ką nė sakyti, nes jos nuveikti darbai už ją kalba.

Kazimieras Leliušis, tai yra patyręs ir nuoširdus SLA darbuotojas ir jau jis pradeda išsijudinti ne žodžiais, bet darbais.

Malonu buvo išgirsti, kad ir musų "Kastulis" (Kastantas) Šinkunas savo žodžius paremia darbais ir gerai atlieka savo pareigas kaipo organizatorius ir kas dabar galės drysti juokus krėsti, kad "Kastulis" negali narių prirašyti?

Tikrai jau yra laikas pradėti išsijudinti ir Juozui Virbickui. O jis yra patyręs ir energingas organizatorius. Laike Auksinio Vajaus musų Juozas laimėjo antrą dovaną 3-čiam apskrity, o šiame Pažangos Vajuje Virbicko darbų dar nesimato. Bet tai dar nereiškia, kad musų darbštusis Juozas jau butų pasitraukęs iš "mušio" lauko. Nėra mažiausios abejonės, kad ir Virbickas atliks savo pareigas kaipo organizatorius ir kaipo SLA narys.

Žodžiu sakant, SLA 40 kuopos organizatoriai labai gerai atlieka savo pareigas ir iš jų turėtų pasimokyti ir N. S. SLA 86 kuopos organizatoriai, kurie kol kas vis negali išsijudinti, rasdami visokių pasiteisinimų.

Vyrai ir moterys iš N. S. SLA 86 kuopos, pajudinkit žemę, nes pas jus yra didelė ir plati dirva. **S. Bakanas.**

Greenfield, Mass.

SLA 297 kuopos susirinkimas

SLA 297 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 12 dieną, 2 valandą po pietų, Knigths of Columbus svetainėj. Gerbiami nariai ir narės malonėkite atsilankyti į susirinkimą ir aptarti reikalus, kad gyviau veiktų musų kuopa ir dirbtų organizacijos naudai. Ir stengkitės užmokėti mėnesines duokles, kad nebutumet suspenduoti ar išbraukti iš organizacijos.

Stengkimės visi palaikyti organizaciją aukščiausioje vietoje. Dabar vajaus laikas, tai reikia atsivesti savo draugus prirašyti prie musų 297 kuopos. Ir atliksite savo pareigą musų organizacijos naudai. Nepamirškite kovo 12 dienos.

A. Dėdinas,
SLA 297 kp. sekr.

Haverhill, Mass.

SLA 102 kuopos pasisekusi pramoga

SLA 102 kuopos vasario 19 d. įvyko penny social. Pramoga pavyko gana gerai, publikos atsilankė pusėtinai daug. Tik, nelabai malonu, kad kuopos nariai mažai lanko savo parengimus. Bet kurie atsilankė, tai neapsivylė.

Tas parengimas kuopai atnešė gryno pelno $19.30. Gerai pasidarbavo komisijos narės Z. D. ir S. P. parinkdamos aukų ir svetainėje padėjo A. Benkienė ir J. Kvedaravičiutė.

Aukojo šie asmenys: V. Simanavičius 1 kvortą degtinės, A. Majauskas $1.00, P. Kvedaravičienė 1 pyragą, U. Karpavičienė 1 arbatinį setą, S. Gardžiuvienė 1 kvortą slyvų, M. Degesiunienė 1 kvortą pomidorų, B. Sleičiunienė 2 kvortas vyšnių, M. Bieslienė 1 staltiesę, P. Verbickienė 1 kvortą kriaušių, J. Abromavičienė 1 stiklinį bliudą, J. Naudžiunienė 2 kvortas vyšnių, T. Kazlauskienė 1 svarą kavos, A. Benkienė 3 vyriškas nosines, Z. Dzinkeliavičienė 1 baltą duoną, S. Paplauskienė 1 pyragą. Už gerai pavykusią pramogą visiems ir visoms aukotojams komisija vardu SLA 102 kuopos taria širdingą ačiu. Taipgi dėkojame ir svečiams kurie į tą parengimą atsilankė.

SLA 102 kuopos susirinkimas bus balandžio 5 d., 7 val. vakare. Gerbiamieji kuopos nariai ir narės lankykime kuopos susirinkimus skaitlingai, o tuomet mes galėsime gyviau veikti. Atsilankykite į viršminėtą susirinkimą, nes turėsime prisirengti prie musų ateinančio pikniko, kuris įvyks gegužės 21 dieną.

S. Paplauskienė.

Manchester, Conn.

SLA 207 kuopos darbuotė

SLA 207 kuopos susirinkimas įvyko vasario 12 d. Pirm. J. Užupis susirinkimą vedė. Org. J. Tvaronaitis perstatė 3 naujus narius. Parengimo komisija M. Rudienė, O. Ramanciškienė, O. Čurlionienė ir pirm. J. Užupis pranešė, kad parengimas pavyko ir liko gražaus pelno.

A. a. Litaučikienė,
SLA 207 kuopos narė

Šių metų vasario 2 d. mirė 207 kuopos narė Ludvisė Litaučikienė. 207 kuopa suteikė velionei paskutinį patarnavimą — nupirko gyvų gėlių gražų vainiką. Vasario 4 d. su aukštom mišiom liko palaidota Švento Ignoto kapinėse lydint skaitingam bureliui giminių, SLA narių, draugų ir pažystamų. Velionė buvo našlė, 8 metai kaip jos vyras mirė, taipgi 207 kuopos narys. Didžiausiam nuliudime paliko sunų Antaną ir dukterį Marytę, seseris ir švogerius. Antanas yra labai gabus jaunuolis, lanko kolegiją. Sunku bus našlaičiui baigti mokslą palikęs be globėjų. Drauge amžinai ilsėkis, tegul tau buna lengva šios šalies žemelė.

A. Birieta,
Korespondentas.

Mahanoy City, Pa.

A. a. Petronė Teninienė, SLA 211 kuopos narė

A. a. P. Teninienė numirė sausio 31 d. Paliko dideliame nuliudime savo du sunelius ir keturias dukreles, taipgi savo seną motinėlę ir patėvį, savo drauges ir draugus, kurie ilgai negalės užmiršti netekę geros SLA darbuotojos.

Palaidota vasario 4 d., su bažnytinėmis apeigomis Šv. Juozupo kapinėse. Lydėjo didelė minia draugių ir draugų.

Ilsėkis, brangi drauge, šaltoj žemelėj. Mes tavęs ilgai neužmiršime.

A. Ramanauskas,
SLA 211 kp. sekr.

Riverton, Ill.

A. a. Ona Giletienė, SLA 196 kuopos narė

A. a. Ona Giletienė numirė sausio 19 d., Springfield ligoninėje, budamas 68 metų amžiaus. Ji buvo gimusi Lietuvoje, kurią apleido jauna budama ir išvyko į Angliją. Budama 20 metų amžiaus, apsivedė su Juozu Gilet. Į Ameriką atvyko 46 metai atgal. Pirmiausia apsigyveno Kansas City, Kansas. Vėliau persikraustė gyventi į Sangamon County, kur išgyveno 43 metus.

Velionė Ona Giletienė buvo čarterinė narė SLA 196 kuopos, prie kurios priklausė nuo 1907 metų.

Dideliame nuliudime velionė Ona Giletienė paliko 8 dukteris ir 4 sunus: Marijoną Aisasienę, Oną Česnienę, Kartiną Kuperienę, Magdę Lingienę, Genovaitę Nelsonienę, Josefą Apblettienę, Fracišką Webbienę, Aleną Bardickienę ir sunus: Juozą, Vytautą, Clayton ir Jurgį.

Taipgi paliko vieną brolį ir 17 anukų.

Lai buna jai lengva šios šalies šaltoji žemelė. **Koresp.**

AR ATLIKOTE SAVO SLA PAREIGĄ?

PAŽYMĖJIMAI IŠ REDAKCIJOS KREPŠIO

SLA TRYS KUOPOS Clevelande buvo surengę bendrą pramogą. Parengime dalyvavo ir Pažangos Vajaus vedėjas, brolis **Kl. Jurgelionis.** Parengimas pavyko del to, kad visų kuopų veikėjai bendrai dirbo. O delto ir tenai SLA narių darbuotėje dabar pasireiškia daugiau broliškumo, kurio pirmiau perdaug nebuvo. Generalis Clevelando organizatorius, brolis **J. Jarus,** tuo pasidžiaugia: "Dabar vienas kitam paduodam ranką ir pradedam bendrai veikti, pamiršdami praeities nesusipratimus. Tikimės, kad ateity bus nuveikta daug naudingų darbų dirbant išvien". O vienybė, juk tai musų didžiausia galybė.

✤

KAIP VEIKIAMA ir kas nuveikta Kanadoje laike šio Pažangos Vajaus mums papasakoja generalė organizatorė sesuo MARIA JOKUBYNIENĖ. O veikimas ten ir neblogas. Vien SLA 236 kuopoje laike Pažangos Vajaus prirašyta virš 30 narių. Montreale susiorganizavo kuopa iš 20 narių. Tai jau nemažas kreditas kanadiečiams. Bet reikia manyti, kad dar ne viskas. Per paskutinius Pažangos Vajaus mėnesius kanadiečiai dar rengiasi savo tikrąjį darbštumą parodyti.

✤

APIE prieglaudos namo įsteigimą šiame Tėvynės numery rasite tris rašinius. Brolis J. Markus parašė vykusį straipsnelį. Jis sako: "Daug buvo rašyta ir kalbėta apie tą SLA senelių prieglaudos namą. Bet nuo žodžių toliau niekur nenueita". O kad įrodžius savo gerus norus, brolis Markunas savo darbą paremia vienu doleriu — auka tai prieglaudai įsteigti. Po to jis klausia: "Kas seksantis? Kas daugiau?" O jei kas neišgali bent dolerio per metus tam tikslui paaukoti, tai brolis Markunas pataria bent 10 dienų per metus nedavalgyti ir sutaupas tam tikslui paaukoti.

✤

YRA tokių lietuviškų kolonijų, kur iš 100 lietuvių tik koki 5 ar 6 priklauso prie musų Susivienijimo. Tai labai mažas nuošimtis. Tokiose kolonijose musų organizatoriai gali turėti gerą šienapjutę. Ir pašienauti galėtų dabar, laike Pažangos Vajaus.

✤

NEMAŽAS sujudimas buvo SLA 40 kuopoje praeitame susirinkime. Į tą susirinkimą organizatoriai atnešė net 15 naujų narių aplikacijas. Ir tuos naujus kandidatus organizatoriai gavo tik per vieną mėnesį. Apie tai mums rašo generalis organizatorius brolis S. Bakanas. O ta garbė už tiekos narių prirašymą priklauso šiems kuopos organizatoriams: **J. Viktoravičiui, V. J. Količienei** ir **K. Šinkunui.** Taipgi gyvai pradeda veikti ir tos kuopos organizatorius brolis **K. Leliušis.** Tik brolis **J. Virbickas** esą dar neišsijudino. Bet mes brolį Virbicką pažystame kaip seną praktiką ir kai jis išsijudins, tai SLA 40 kuopa savo susirinkime susijaudins daugiau, negu praeitame.

✤

BROLIS **K. J. Paulauskas** abejotinai žiuri į prieglaudos steigimą. Visų pirma SLA darbuotojai dabar yra užimti Pažangos Vajumi ir veikiant du darbus sunku kas nuveikti. Ir bendrai pas mus nėra jiegų prieglaudos steigimui. Sulig brolio Paulausko mes bereikalingai kuliame tuos šiaudus, iš kurių negali buti grudų. O brolis **J. Tvaronaitis** net nepataria prieglaudą steigti. Sulig jo nuomonės dabar valdžia senų žmonių reikalais rupinasi ir todel mums tokia įstaiga net nereikalinga. O ką jųs apie tai manote? Prieglaudos namo komisija jusų nuomonės laukia.

Užpraeitą ir praeitą savaitę šie broliai ir seserys pareiškė noro prisirašyti prie musų Susivienijimo:

Stoughton, Mass., 25 kp. — **E. Svedres;**
Brooklyn, N. Y., 38 kp. — **W. Petraitis, M. Vitkauskienė;**
Pittsburgh, Pa., 40 kp. — **A. Martin, B. Trinka, J. Trinkienė, F. Trinkaitė;**
Binghamton, N. Y., 50 kp.— **E. Greck** (vaikų skyr.), **C. Greck** (vaikų skyr.), **A. Colganienė;**
Ansonia, Conn., 66 kp. — **A. Valantinas, O. Lodienė;**
Los Angeles, Cal., 75 kp. — **A. Kvedaitienė;**
Rockford, Ill., 77 kp. — **J. Gritz;**
Pittsburgh, Pa., 86 kp. — **B. Kirstukas, F. Jankienė;**
Paterson, N. J., 101 kp. — **F. Matusaitė** (v. skyr.), **L. Matusaitė** (v. skyr.), **H. Rebnerienė, H. Gaveliutė;**
Pittsburgh, Pa., 104 kp. — **J. Gedrienė;**
Wilkes Barre, Pa., 115 kp.— **Dr. C. J. Rutcavage, I. Čyžius, J. Tunyla, G. Kuprys, V. Rainis;**
Philadelphia, Pa., 135 kp. — **A. Shousky;**
Saginaw, Mich., 144 kp. — **M. Bajerčienė;**
Homestead, Pa., 151 kp. — **J. Naujokas, K. Bardziliauskas;**
E. Vandergrift, Pa., 165 kp. **Z. Stankiutė, M. Stankiutė;**
Lowell, Mass., 173 kp. — **S. Stodol, A. Mikalopienė;**
Chicago, Ill., 178 kp. — **T. Page** (iš vaikų sk.);
Roxbury, Mass., 194 kp. — **O. Kiškienė, W. Kiškis;**
Pittsburgh, Pa., 195 kp. — **U. Kaminskienė, H. Rimkevičienė;**
Akron, Ohio, 198 kp. — **W. Cherry;**
Detroit, Mich., 200 kp. — **A. Casman, I. Goodvinaitė, A. Savickienė, A. Putis;**
Sebostopol, Pa., 203 kp. — **O. Galinskaitė** (iš vaikų skyr.);
S. Manchester, Conn., 207 kuopa — **O. Karniliutė, F. Kazevich, O. Yakaitienė;**
Mahanoy City, Pa., 211 kp. **E. Jauzienė, G. Gegužiutė, A. Teninisytė, V. Teninisienė;**
St. Louis, Mo., 214 kp. — **J. Yokubaitis;**
Toronto, Ont., Can., 236 kp. **J. Janus, P. Jarašunas;**
Washington, Pa., 258 kp. — **J. Pezelionis;**
Chicago, Ill., 260 kp. — **E. Bennettaitė, P. Balnaitytė, R. Andriukaitis;**
Hammond, Ind., 273 kp. — **E. Sprantaitytė;**
St. Clair, Pa., 290 kp. — **K. Romanienė;**
Rumford, Me., 299 kp. — **J. Sakaliauskaitė** (vaikų skyr.) **O. Jurgelienė, O. Kameraitienė, F. Jurgilas, C. Ekroth;**
Detroit, Mich., 352 kp. — **A. Kairienė, M. Yurkiutė;**
Collinwood, Ohio, 362 kp.— **A. Vaikšnorienė, A. Vaikšnoras, P. Blažiunas;**
Jamaica Plain, Mass., 365 kuopa — **H. Mockaitė, P. Waleikienė;**
Chicago, Ill., 134 kp. — **E. Stankevičiutė, E. Kazytė, M. Waidžiunienė, D. Urbikaitė.**

Tik 40 nuošimčių miestų trobų yra gerame stovy

Per daug metų buvo pripažinta, kad Amerikos žmonių gyvenamieji namai yra pasiekę aukščiausią standardą, nes juose yra privatinės maudynės, mechaniškos virtuvės, elektra ir centralinis apšildymas. Bet ne taip plačiai yra žinoma, kad Amerikos miestuose ir mažesnėse kolonijose yra labai daug namų, kurie įrengti gana prastai, nes juose nėra net šilto vandens, elektros ir išeinamosios vietos ir žmonės gyvena susigrudę bei tuo pačiu tarpu net laiko įnamius ("burdingierius").

Bet kiek tokių namų Amerikoje gali buti? Kiek tų namų reikalingi pagerinimų? Į tuos klausimus nebuvo galima atsakyti tol, kol WPA išleido raportą apie gyvenimo aplinkybes, ką ištyrinėjo 200 miestų ir mažose provincijose visame krašte.

Tą ištyrinėjimą vedė darbininkai nuo pašalpos sąrašų. Ištyrimas tęsėsi per keturis metus. Tie darbininkai aplankė ir apžiurėjo apie 8,000,000 namų, arba veik pusę visų miestiškų gyvenimo vietų Suvienytose Valstijose. Jie aprašo ryšį, senumą, padėtį ir vertę kiekvieno aplankyto namo. Jie sužinojo, ar juose gyvenanti žmonės yra tų namų savininkai ar nuomininkai. Taip pat pažymėjo morgičių didumą ir kiek nuomos mokama.

Šie faktai paduodami raporte "Urban Housing: A Summary of Real Property Inventories Conducted as Work Project, 1934—36". Šis raportas suteikia daugiausia ir smulkmeniškiausių informacijų, kokios bent kada nors buvo surinktos apie gyvenamus namus, kuriuose Amerikos žmonės gyvena.

Iš kiekvienų 100 aplankytų namų surasta, kad 60 jų buvo tokie, kuriems reikalinga pataisymas, maliavojimas. Todel tie namai pavadinti kaipo rasti "negerame padėjime". Šešiolika iš kiekvienų 100 namų surasta netinkamais žmonėms gyventi. Jiems reikėjo svarbių pataisymų arba ir visiškai juos reikėjo pataisyti. Penkiolika iš kiekvienų 100 namų išeinanmosios vietos buvo priebučiuose arba visai ant lauko. Dvidešimts namų iš kiekvieno šimto neturėjo centralinio apšildymo.

Tyrinėjimai visoje šaly parodo: iš 17% aplankytų namų turėjo daugiau kai vieną asmenį del kiekvieno kambario. Iš kiekvienų 20 namų daugiau kaip dvi šeimynos gyveno, nors tie namai pastatyta tik vienai šeimynai. Savininkai gyveno beveik dviejuose namuose iš penkių. Dauguma vienos šeimynos namų, kuriuose gyveno savininkai, buvo verti mažiau kaip $5,000. Vienas iš kiekvienų penkių tokių namų buvo vertas mažiau kaip $2,000.

New Yorko mieste paprasta mėnesinė nuoma buvo tarp $30—40. Paprasta vidutinė mėnesinė nuoma visoje šaly nepasiekė $25. O pietinėse valstijose 70% visų nuomų nepasiekė $20.

Daugiau kaip pusė visų aplankytų namų buvo pastatyta prieš 1915 metus. Ketvirta dalis pastatyta prieš 1895 m. Apart New Yorko miesto, medis buvo paprasta medžiaga namų statymui.

Šiuo raportu interesuojasi visi viešųjų darbų viršininkai ir daug kitų žmonių. (Sulig FLIS rašinio.)

KNYGŲ VEDIMAS

Jei pirklys nevestų knygų, tai subankrutytų. Bet daugelis žmonių nesupranta, kodel sulig įstatymų reikia užrekorduoti kiekvieną gimimą, apsivedimą ir mirimą, ir kodel reikia pranešti sveikatos departamentui apie pasireiškimą limpančių ligų. Tokie rekordai, tai yra žmoniškumo knygų vedimo rekordai. Šie rekordai galima palyginti prie knygų vedimo krautuvėje ar kitame kokiame bizny. Lygiai, kaip pirklio knygos parodo, ar jis uždirba ar pradirba, taip statistika parodys ar apie linkės sveikatos reikalai eina geryn ar blogyn.

O kodel gimimo metrikai yra taip svarbus? Svarbus todel, kad tavo vaikui ar mergaitei jie bus reikalingi pradedant mokyklą lankyti, vėliau įrodymui savo amžiaus, tėvų vardų, gimimo vietos. Taipgi jie bus reikalingi, kuomet tavo vaikas ar mergaitė norės gauti darbą, imti civilės tarnybos kvotimą, gauti pasportus, prirodyti teisėtą turto paveldėjimą ir tt.

Gimimo, apsivedimo, mirties ir limpančiomis ligomis sergančių žmonių rekordai yra didelės svarbos sveikatos viršininkams, civilio gyvenimo viršininkams ir bendrai žmonėms; žmonėms, kurie užsiima socialiu darbu, taipgi svarbus gydytojams ir mokslininkams, kurie studijuoja mirimų priežastis, kad sulaikius nereikalingas ligas ir mirtis.

Iš tokių statistikų mes galime matyti mirtingumo didumą kiekvienoje žmonių gyvenimo vietoje ir ar tas didumas auga ar mažėja. Kuomet didinasi, skaitlinės parodo; jei mažėja — taip pat skaitlinės parodo. Lygiai, kai pirklio rekordai, kurie rodo jo biznio didėjimą ar mažėjimą. Kuomet gydytojo raportai rodo, kad limpama liga ar karštligė didėja — sveikatos viršininkai bando surasti ligos pradžią ir tą ligą sustabdyti.

Kiekvieno kudikio gimimas turi buti užrašytas. Ir tai nėra tik kudikio teisė. Reikia užrašyti delto, kad galėtume turėti užrašus kudikių mirčių.

Daug nuveikta dabartiniais laikais apsaugoti gyvastį naujai gimusių kudikių. Ir tas galima padaryti delto, kad statistikos parodė mirimo priežastis. New Yorko valstijoje 20 metų atgal iš kiekvieno tukstančio mirė apie 158 kudikiai. Dabar padėtis kur kas geresnė. Trisdešimts metų atgal New Yorko valstijoje iš kiekvieno tukstančio suaugusių žmonių mirė 20, o pereitais metais jau tik 12. Tai kreditas tiksliam knygų vedimui. **FLIS.**

Musų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvių Veiklą Amerikoje

Akron, Ohio

Sekmingas Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas

Vasario 18 dieną visos Akrono lietuvių draugijos bendrai minėjo Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktį, Bavarian Svetainėj, 546 Grant St. Principialis kalbėtojas buvo Tėvynės redaktorius adv. Kl. Jurgelionis iš New Yorko. Buvo kviesti kalbėtojai iš Clevelando Dirvos red. K. S. Karpius, bet negalėjo dalyvauti, nes tomis dienomis turėjo kalbėti Baltimore. Inž. P. J. Žiuris taipgi buvo pasižadėjęs tą dieną kitur kalbėti. J. Jarus negalėjo išlikti nuo savo kasdieninio užsiėmimo. J. Mažeika nepatėmijo, kad paminėjimo diena permainyta: jis atvyko vasario 19 d. ir po ALP Kliubo susirinkimui pakalbėjo, kur publikos buvo apie 60 ir visiems. J. Mažeikalba patiko.

Apie 8 val. vakare komiteto pirm., P. Yurgelis, atidarė susirinkimą, pranešdamas, kad šį paminėjimą surengė visos Akrono lietuvių draugijos ir pakvietė pakalbėti komiteto sekr.-koresp. V. T. Neverauską. Jo kalba buvo kaipo raportas, kaip draugijos vieningai rengės atžymėti šį paminėjimą ir kad visas rengimo darbas ėjo geriausioje nuotaikoje atstovų pasėdžiuose. Raportavo ir apie kalbėtojus iš Clevelando ir labai apgailestavo jų negalėjimą dalyvauti musų bendrame paminėjime.

Antras kalbėjo J. V. Ramoška. Jo kalba buvo patriotiška. Jis pareiškė, kad dabartinė Lietuvos valdžia daro geriausia, ką ji gali ir kad išlaikyti Lietuvos nepriklausomybę mes turime valdžią remti visais galimais budais.

Trečias kalbėjo S. Radavičius. Jis kalbą pradėjo su pagerbimu draugijų komiteto, kuris rupinosi ir surengė šį paminėjimą. Pagerbė kalbėtojus, kurie jau kalbas buvo pasakę ir labai džiaugėsi, kad mes turime šiam paminėjimui gerą kalbėtoją, kuris mums išaiškins ir nušvies reikšmę Lietuvos nepriklausom y b ė s. Tai yra adv. Kl. Jurgelionis, ir pareiškė, kad šis paminėjimas kaipo pirmu kartu Akrono kolonijojje visų lietuvių bus užrašytas Akrono lietuvių istorijoj ir jeigu šių metų surengime turėjome kokių trukumų, tai kitais metais galėsime jų išvengti, nes busime pasimokinę ir galėsime daug geriau prisirengti prie minėjimo. Pagerbė Lietuvos didvyrius, kurie nors ir didžiausioje priespaudoje išlaikė tautybę, ir prisitaikius momentui apsiskelbė nepriklausomybę. Nors ir dabar Lietuvoje neteka medaus upeliai, ko negalima nei norėti, bet gana to, kad Lietuvos vėliavą galima rasti visose šalyse. Nereikia nustoti vilties, kad Lietuvą prarys Hitleris. Mes žinome iš istorijos kas atsitiko su garsiuoju Napoleonu, tas gali atsitikti ir su Hitleriu.

Buvo kviestas ir vietinis kun. Angelaitis pakalbėti, bet delei nesveikatingumo nedalyvavo.

Ketvirtas kalbėjo adv. Kl. Jurgelionis. Jam pasirodžius ant estrados, publika sutiko ilgu ir gausiu delnų plojimu. Adv. Jurgelionis pradėjo kalbą nuo to, kad 25 metai tam atgal nei vienas iš mųs nei nesvajojome, kad musų šalis gali buti nepriklausoma. Tiesa, yra žmonių, kurie pasisako, kad jie dar seniau jau svajojo apie tai. Tai tik pasigyrimas. Toliau kalbėjo apie istorinius įvykius, kaip tautos ir šalys kariavo viena prieš kitą 2000 metų atgal. Ir tą visą laikotarpį apibudino iki Vytauto ir Jagailos laikų ir kada Jagaila apsivedė su lenke Jadvyga ir sujungė Lietuvą su Lenkija, tada Lietuva buvo galinga šalis. Pagerbė aušrininkus Dr. Basanavičių, M. Jankų ir Dr. Šliupą, kurie išleido pirmą laikraštį Aušrą. Žodžiu sakant, adv. Jurgelionio kalba buvo istorinė ir daug pamokinanti.

Baigdamas kalbą, pasakė apie žmonių ydas. Pamokino tolerancijos ir pasisakė, kad netiki į karą, netiki į ginklą, tik tiki į demokratiją. Tuo užbaigė prakalbą, ir vėl pasigirdo gausus delnų plojimas.

Vakaro pirm., P. Yurgelis, paačiavo komitetui už surengimą, kalbėtojams už gražias ir pamokinančias kalbas, publikai už skaitlingą atsilankymą ir ramų užsilaikymą. Po to sugiedota Lietuvos ir Amerikos Himnai ir tuomi užsibaigė vakaras. O publika pilnai buvo patenkinta.

Čia noriu suminėti draugijas ir atstovus, kurie dalyvavo surengime.

SLA 198 kp.: P. Yurgelis, N. Trumpickas ir V. T. Neverauskas;

SLA 354 kp.: J. V. Ramoška ir L. Glinskis;

SLRKA 178 kp.: J. Sebestinas ir V. Slesuraitis;

LDS 73 kp.: J. Kirtiklis, K. Puišis ir G. Brazas;

LSS 20 kp.: B. Versackas, J. Lukosavich ir A. Tiškus;

ALDLD 59 kp.: F. Švelnis, F. Jankauskas ir F. Paulauskas;

ALP Kliubas: B. Yarošius ir A. Gutauskas.

V. T. Neverauskas,
Komiteto koresp.

Brooklyn, N. Y.

Naujienų jubiliejui paminėti vakarienė

Kovo 4 d. vakare, Grand Paradise salėje, Brooklyne, LSS 19 kuopos pastangomis buvo surengta vakarienė paminėti dienraščio Naujienų 25 metų jubiliejui. Rengėjų pastangomis svečių ir viešnių į vakarienę buvo sukviesta virš 200, kurie rupestingų šeimininkių triusu buvo tinkamai pavaišinti skaniai pagamintais valgiais.

Kaip jau priprasta, užkandus prasidėjo prakalbų ir kitokių pamarginimų programas, kurį pildė vietos veikėjai, menininkai ir tolimesni svečiai. Šiame bankiete buvo tolimi svečiai, tai adv. K. P. Gugis iš Chicago, Ill., J. K. Mažukna iš Pittsburgh, Pa. ir J. V. Grinius iš Philadelphia. Pa. Mat jie dalyvavo SLA Pildomosios Tarybos posėdyje, tai atsilankė ir į šį bankietą.

Programo vedėjas buvo p. J. Glaveckas, kuris pakvietė kalbėti kelis vietinius ir svečius adv. Gugį, p. Mažukną ir p. Grinių, kurie pasakė rimtas ir įspudingas kalbas. Ypatingai adv. Gugis vaizdžiai apibudino Naujienų įsikurimą ir visus pergyventus vargus, kol dienraštis pasiekė stipresnės pozicijos, kurioje jis dabar randasi.

Tarp kalbų dueta sudainavo Long Islando "džipsiai", tai ponia Atkočaitienė su p. Paulausku. Jie publikai pridavė labai daug naujo gyvumo. Taipgi susirinkusius gerai palinksmino ir musų veikėjas ir menininkas p. K. B. Kriaučiunas, kuris nors ir be akomponento, visvien sudainavo kelias linksmas daineles bei pasakė anekdotus.

Vakaro nuotaika buvo gana gyva ir rimta. Nė vienas savo kalboje nelietė bent kurią kitą partiją, nes visi kalbėjo temoje prisimindami, kad Naujienos yra vienatinis Amerikoje pažangios dvasios laikraštis, kuris nesvyruodamas laikosi demokratinio nusistatymo ir kuris už tai susilaukia daug naujų draugų ir rėmėjų. Visi palinkėjo Naujienoms geriausios ateities.

K. J. Paulauskas.

Wilkes Barre, Pa.

Vaikų mokyklėlės susirinkimas

Vaikų mokyklėlės komiteto susirinkimas įvyks kovo 10 d., penktadienio vakare, 7:30 val. Progresyvio Kliubo svetainėj, 325 East Market St. Visi atstovai, kurie esate paskirti nuo kuopų, butinai dalyvaukite, nes yra labai svarbių reikalų aptarti.

Mary D. Stanislovaitienė,
Mokyklėlės Komiteto
laikina raštininkė.

Youngstown, Ohio

Lietuvių organizacijos susivienijo

Per ilgus metus ir mųs didžiulių organizacijų gyvenimą, čia nebuvo matyti draugiškumo ir vienybės pas lietuvius. Čia senai gyvuoja SLA 157 kuopa, LRKSA kuopa, LLD kuopa ir dar jaunutė LDS kuopa, bet esant by katros kuopos parengimui, tai kitų organizacijų nariai ir šiaip lietuviai mažai lankydavos į parengimus del srovinio arba religinio nusistatymo. Kartais budavo ir keli parengimai skir tingų org. tą pačią dieną, kas užstodavo kelią abiems parengimams turėti sekmingą rezultatą visais atvėjais. Kadangi lietuvių čia gyvena nedaugiausia, tai toki parengimų išsimėtymai visados esti nenaudai rengėjų ir su labai maža finansiška įeiga. Taigi, musų didžiulės organizacijos matydamos tokį netikslumą viešuose organizacijų darbuose ir sumanymuose, turėjo ką tokį daryti, kad sujungus visus Youngstowno lietuvius į vieną draugišką ryšį visuose parengimuose, neatsižvelgiant kas juos turės.

Visos viršminėtos kuopos išsirinko po du atstovus, kurie visi turėjo susirinkimą su tuo mieriu, kad tokiu budu pasitarti ir užmegsti vienybės ir draugiškumo ryšį ant visados tarp visų šio miesto lietuvių. Todel, vasario 19 d. buvo visų org. atstovų susirinkimas, kur jie išsirinko sava valdybą iš šių atstovų: F. J. Madison pirm., Stasys Markauskas-Marks sekr., Jonas Matulaitis iždin. Turint valdybą, tai ir vardas pasirinkta: "Youngstowno Lietuvių Organizacijų Vienybės Komitetas" arba YLOVK.

Šis susirinkimas buvo labai bešališkai ir tvarkiai vedamas. Vienbalsiai nutarta visoms kuopos susivienyti visuose viešuose parengimuose ir visus parengimus lankyti visiems ir, kad neturėti dviejų parengimų tą pačią dieną. Visos kuopos norinčios turėti parengimą, turės YLOVK pranešti, o šio komiteto darbas bus per savo sekr. informuoti visas kuopas, kad jos tokį parengimą atydžiai remtų. By kuri kuopa spaudindama parengimui plakatus, turi pažymėti "YLOVK", kaipo ženklą, kad jos yra nariu visų org. atstovų ir turi jų paramą.

Gyvuojant ir veikiant Y. L. O. V. K., bus išlaidų, tai nutarta turėti "card party", lietuvių parapijos svetainėj, kovo 25 d. ir to parengimo visas pelnas eis į YLOVK iždą lėšų padengimui. Šis komitetas susideda iš šių org. ir atstovų vardai: Iš SLA kp. Petras Subonis, Jonas Matulaitis, iš LRKSA kp. Stasys Markauskas-Marks ir Vincas Kastantinavičius, iš LDS kp. K. Keras, iš LLD kp. F. J. Madison (LDS ir LLD turėjo išsirinkus po du atstovus, bet tik po vieną susirinkime dalyvavo).

Bus prašyta visų kuopų, kad kiekviena turėtų po tris atstovus arba YLOVK susidėtų iš 12 atstovų. Man rodos, kad tokis mųs didžiulių organizacijų sumanymas yra geras ir labai reikalingas mųs draugijoms ir visų šio miesto lietuvių naudai. Turiu vilti, kad šis žygis yra pirmyn ir su YLOVK pagelba bus galima daug nuveikti ir su didesne nauda visiems.

Geistina, kad visi lietuviai į tą atkreiptų atydą ir dėtųs prie mųs sumanymo, o užtikrinu, kad vienybėj viskas yra galima atsiekti. Tuo tikslu yra išrinkta du koresp. Stasys Markauskas rašyti į Garsą, L. Ž., Tėvynę ir Keleivį, F. J. Madison — Laisvę, Vilnį ir Tiesą.

Stasys Markauskas,
YLOVK sekr.

Herrin, Ill.

Lietuviai galėtų gražiau sugyventi

Vasario 18 dieną čia buvo surengta balius. Atsilankė pusėtinai žmonių. But galėję ir daugiau lietuvių atsilankyti, bet kadangi lietuviai tarpusavy nelabai gražiai sugyvena, tai ir į parengimą nevisi atsilankė.

Tarpe šokių, lietuviškas choras padainavo daug lietuviškų dainų.

Čia randasi dvi lietuviškos smuklės, kur lietuviai daugiausia laiko praleidžia. Todel neturi laiko ką geresnio veikti. Man rodos, kad musų lietuviai galėtų gražiau sugyventi ir daugiau veikti.

Ten Buvęs.

Cleveland, Ohio

Iš lietuvių Kulturinio Darželio susirinkimo

Vasario 27 d. įvyko Lietuvių Kulturinio Darželio mėnesinis susirinkimas, kurį atidarė ir vedė pirmininkas, adv. Petras V. Chesnulis. Prie naujų reikalų pavadavo vice pirm. Dr. J. Tamošaitis.

Sekė raportai. Kortų vakaro komisija išdavė savo raportą. Vakaras įvyko vasario 25 d., ponų Vilkelių rezidencijoje. Vakaras pavyko gerai, pelno liko $19.78. Kortų vakaro komisijos nariai: M. Misčikienė, Julė Salasevičienė, K. Miliauskienė. Šiam vakarui aukas bei dovanas suteikė: Juozas Blaskevičius, M. Misčikienė, O. Karpius, J. Salasevičienė, M. Ciciulienė, K. Miliauskienė , O. Mikalevičienė, P. Glugodienė. Panelė Praškevičiutė pasirupino bilietus padaryti. Pirmininkas nuoširdžiai padėkojo ponams Vilkeliams už leidimą vartoti jų rezidencijos veltui ir suteiktą paramą, už bilietų padarymą. Aukotojams už dovanas, vakaro komisijai, atsilankiusiai publikai ir visiems kitiems, kurie prisidėjo prie šio vakaro surengimo.

Visų Tautų Darželių ligos raportą suteikė pirm. adv. P. V. Chesnulis ir P. Glugodienė, paminėdami apie rengiamąjį oficialį minėjimą, liepos 30 d., į kurį atvyksta S. L. V. Prezidentas Rooseveltas. Visų Tautų Darželių šventei rengiasi ir lietuviai.

Apie rengiamą bazarą kovo 11 ir 12 dd., Lietuvių Salėje komisijos nariai J. Venclovas, J. Sadauskas ir J. Blaškevičius padarė pranešimą del bazaro tvarkos ir darbininkų. Taip pat kvietė visus skaitlingai dalyvauti ir jeigu kas turi aukų, tai pasiųsti į laikraščių raštines arba į salę kur bazaras įvyks.

Moterų Kliubas ir Profesionalų sąjunga rengia koncertą artistei Onai Kaskas ir V. Greičiui, smuikininkui, balandžio 21 d., Miesto Auditorijos mažame teatre. Platų pranešimą apie koncertą padarė komisijos narė O. Mikaličienė ir A. Pečkaičiutė. Ponia Aldona Vilkelienė tvarko bilietų išplatinimą, todel kas išanksto nori užsisakyti bilietus del šio koncerto, kreipkitės pas p. Vilkelienę.

Juozas Blaškevičius pranešė, kad Lietuvių Kulturinio Darželio piknikas įvyks birželio 25 d., vadinamoje Policmono Farmoje.

Susirinkime buvo pakeltas klausimas ar kviesti Lietuvos Operos artistą Kiprą Petrauską, kuomet jis lankysis New Yorke su koncertu. Vienbalsiai užgirta. **P. A.,** koresp.

Meriden, Conn.

Balius ir koncertas puikiai pavyko

Šių metų vasario 18 d. buvo rengiamas Meriden Lietuvių Neprigulmingo Pašalpinio Kliubo balius, kurio pelnas skiriamas jaunuolių chorui Nemunėlis.

Publikos buvo gerokai prisirinkę, gal del to, kad buvo garsinama, kad musų jaunuolių choras dainuos, o gal, kad Prano Pikeno orkestras gros. Man neteko sužinot, kuriuos publika atėjo pasiklausyti. Bet aš manau, kad norėjo abiejų pasiklausyti.

Ir tikrai programos dalyviai gražiai pasirodė. Kurie atsilankė nesigailėjo. Buvo matoma svečių ir iš apielinkių miestų, iš Hartford, Conn., New Britain, Bristol, Wallingford ir iš kitų miestų.

Tiesa, programas buvo išpildytas taip kaip buvo skelbta ir dar geriau. Pikeno orkestras labai gražiai grojo lietuviškus naujus šokius, kuriuos Meriden jaunuoliai tik pirmą kartą pamatė. Jiems taip patiko, kad kiekvienas ėjo šokti nors ir nemokėdamas, bet kai pradėjo šokti, tai ir išmoko. Meriden jaunuoliai ir senesnieji tarėsi visuomet imti Prano Pikeno orkestrą.

O del dainų, tai senai lavinęsi dideli chorai geriau negalėjo sudainuoti, kaip musų jaunuolių choras Nemunėlis sudainavo. Buvo dainuotos 5 dainelės po musų muziko ir dainų mokytojo, Jono Smitkaus vadovyste. Buvo sudainuotos šios dainelės: Kur Nemunas ir Dauguva, Išaus Vasarėlis, Oi Čiučiai Liulei, Aš Sutikau Žydelį, Oi Laksto Vanagėlis. Visos tos dainos yra A. Aleksio kompozicijos.

Buvo dar vienas vaikinas lietuvis Kazys Gauba iš Hartford, Conn., kurį atsivežė Jonas Smitkus, musų dainų mokytojas. Ponas Gauba atsivežė savo gitarą, kuria jis sužavėjo publiką sudainuodamas keturias lietuviškas ir vieną anglišką daineles. Butų labai malonu, kad ponas Gauba dažniau atsilankytų į musų parengimus. Mes jo lauksime.

Vienu žodžiu tariant, tai buvo linksmas vakaras ir dėkavojam visiems kurie buvote atėję ir atvažiavę. Taip pat ačiu Lietuvių Kliubui kad pavedė tą parengimą surengti musų jaunuolių chorui Nemunėlis. Musų choras jau didėja ir stiprėja ir galima tikėtis pasisekimo ir lietuvybę palaikyti.

Dėka priklauso musų gabiam dainų mokytojui, Jonui Smitkui, kad jis suorganizavo musų chorą ir mus sutraukė į tokį linksmą lietuvių jaunuolių burelį. **3-čias Beis.**

Manchester, Conn.

Iš lietuvių veikimo

Manchesterio lietuvių svetainės bendrovė gerai gyvuoja. Paskola, kuri buvo ant svetainės paimta baigiama išmokėti. Gal ims tik porą metų ir bus išmokėta. Bendrovė darbuojasi ir jai sekasi.

Šiais metais bendrovės pirmininku išrinktas Antanas Petronis, sumanus ir darbštus veikėjas.

Vasario 18 d. LS ir D. draugystės 2-ras skyrius turėjo gražų koncertą su šokiais. Dalyvavo Laisvės choras ir stygų orkestras iš Hartford, Conn. po vadovyste V. Visockio. Dainavo taip pat Lelija Baščiutė. Ramanauskutis grojo ant smuikos, p-lė Ramanauskaitė dainavo solo. Svečiams koncertas labai patiko. Už surengimą garbė priklauso ponioms O. Lemežienei ir K. Bastienei.

Dalyvis A. B.

San Francisco, Cal.

Joną Karalių palaidojus

Vasario 18 d. neskaitlingas San Francisco mieste gyvenantis lietuvių burelis neteko vieno savo geriausio draugo, tautiečio Jono Karaliaus. Velionis buvo kilęs iš Suvalkijos, Mariampolės apskričio. 1899 metais atvyko į šią "aukso šalį" ieškoti patogesnių pragyvenimo sąlygų. Budamas geras siuvėjas, begalo darbštus, nenuilstamai dirbdamas buvo susidaręs sau pasiturinti gyvenimą. Savo vyrišku griežtu budu velionis nemėgo visokių išsisukinėjimų bei klastingo "diplomatiško" mandagumo — buvo atviras, geros širdies, linksmo budo ir pilna ta žodžio prasme demokratas.

Ir vasario 21 d. veik visi lietuviai bei kiti jo draugai, ilgoje automobilių virtinėje palydėjo jį į paslaptingą amžinybę su skausmingu paskutiniu sudie širdyse.

Velionis paliko liustančią žmoną, dukterį, dvi seseris ir du brolius.

Iš artimųjų laidotuvėse dalyvavo, apart jo žmonos, atvykus iš Los Angeles jo sesuo Mrs. Ona Račkauskienė. Kiti giminės laidotuvėse dalyvauti neįstengė, matomai del gyvenimo aplinkybių.

Jonas Prokopas.

Rankų darbo peiliai

Aš išdirbu peilius iš geriausio plieno su aluminum koteliais. Peiliai yra visokio didumo ir visokios kainos. Jei nebutumet patenkinti — pinigai bus sugrąžinti. Rašykite šiuo adresu:

C. JOSEPH,
2140 So. 14-th Street,
Springfield, Ill.

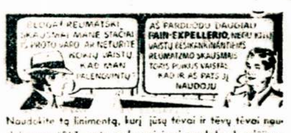

Naudokite tą linimentą, kurį jūsų tėvai ir tėvų tėvai naudojo nuo 1867 metų palengvinimui muskulų skaudėjimo. Nusipirkite bonkutę Pain-Expellerio su linkaru ant dėžutės pas savo vaistininką.

PAIN-EXPELLER

DIDELĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Rengia ir prižiuri
LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Populiariu Ekspresiniu Garlaiviu

EUROPA

Išplauks iš New Yorko

GEGUŽĖS 13, 1939

Greiti traukiniai prie pat laivo EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną ir Klaipėdą

Del informacijų kreipkitės į:

J. & B. AMBRAZIEJUS
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. TRECIOKAS
314 Walnut St. Newark, N. J.

JOHN SEKYS
904 Broad St., Hartford, Conn.

VIENYBE TRAVEL BUREAU
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G. A. KYBA
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

PETRAS BARTKEVICIUS
678 N. Main St., Brockton, Mass.

PAUL MOLIS
1982 — 25th St., Detroit, Mich.

LITHUANIAN NEWS PUB. CO.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

OHIO LITHUANIAN PUB. CO.
K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio

A. VARASIUS
2316 Sarah St., Pittsburgh, Pa.

J. P. WASILAUSKAS
814 Bank St., Waterbury, Conn.

DRAUGAS PUBLISHING CO.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis
PRISIŲSK $2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rušių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai
Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiurėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagamint Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Lawrence, Mass.

Iš Lietuvos Šelpimo Fondo veiklos

Lietuvos Šelpimo Fondo posėdis, įvykęs vasario 11 d., parodė, kad vis daugiau ir daugiau delegatų ir simpatizatorių į posėdžius lankosi. Svarbus šio posėdžio įvykis buvo, tai rinkimas valdybos, į kurią išrinkta: pirm. M. Bulota, vice pirm. A. Snapauskas, prot. sekr. A. Markevičiutė, fin. sekr. A. Snapauskas, iždin. O. Pesilikienė, iždo glob. N. Pajerskienė ir F. Vereika.

Praeitame mėnesy įvykusiose prakalbose vienas kalbėtojas aiškino, kad Lietuvos Gelbėjimo Fondas prisidėtų prie Amerikos Lietuvių Kongreso. Tas klausimas buvo paketas šiame susirinkime. Buvo plačiai svarstyta ir diskusuota, kodel Lietuvos Gelbėjimo Fondas privalėtų prie kongreso prisidėti. Bet buvo priešingų nuomonių, ar tas prisidėjimas ką nors fondui gelbėtų. Po diskusijų, reikalas palikta be jokių pasekmių.

Delegatai svarstė apie tolimesnį fondo veikimą, tai yra ar reikia rengti kokius parengimus greitu laiku. Tam reikalui išrinkta komisija: M. Bulota, J. Marcelis ir M. Zalanskas.

Nutarta kitą susirinkimą turėti kovo 11 d., 4 val. po piet. Taipgi nutarta, kad susirinkimas turi prasidėti lygiai 4 val., o ne penktą. Komitetas yra pasiryžęs nutarimo prisilaikyti, todel kviečiame visus delegatus atsilankyti laiku.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas vasario 19 d.

Lietuvos nepriklausomybės 21 metinių sukaktuvių minėjimas buvo surengta vasario 19 d., LUK svetainėje. Dalyvavo apie 500 žmonių. Buvo keletas kalbėtojų ir jie pareiškė įvairių nuomonių. Visi klausytojai, kaipo pažangus žmonės, užsilaikė ramiai, nors ir buvo pareikšta tokių nuomonių, su kuriomis ne visi sutiko. Kalbėtojai buvo visi jauni, išskyrus Dr. Mikolaitį.

Programo vedėjas buvo jaunas, čia gimęs Julius Žiuraulia, kuris taipgi yra pirmininku Lietuvių Vyrų Kliubo. Pirmininkauti šiame parengime jam gerai sekėsi.

Buvo ir muzikalis programas. Šv. Marijos parapijos choras, po vadovyste M. Paulukaičio, pagiedojo Amerikos ir Lietuvos Himnus.

Pirmiausia kalbėjo Dr. J. Gaidis. Jis plačiai kalbėjo apie Lietuvos istoriją, pradedant nuo kunigaikščio Rimgaudo ir iki paskutiniojo kunigaikščio Zigmanto Augusto. Kalba buvo gerai prirengta. O Dr. Gaidis yra jau dabar geras kalbėtojas ir ateity reikia iš jo tikėtis visai gero kalbėtojo.

Po prakalbos, pagrojo piano duetus du nauji vaikučiai — David Lombardi ir Claire Duffy.

Kalbėjo Dr. P. Miškinis. Kadangi jis mažai laiko turėjo, tai ir prakalbą pasakė trumpą. Bet prakalba buvo gera. Jis palinkėjo nepriklausomai Lietuvai ilgai gyvuoti.

A. Markevičiutė apibrėžė istoriją Lietuvos nepriklausomybės, abibudindama visas kovas, kol ta nepriklausomybė iškovota.

Po jos prakalbos, choras padainavo keletą gražių dainų. O tada veteranas kalbėtojas, Dr. C. J. Mikolaitis, kalbėjo. Jis savo kalboje visus gerai pajuokino ir gerai pamokino. Jis taipgi nušviete Klaipėdos padėtį. Jo kalba buvo ilga, bet gera ir pamokinanti.

Po prakalbų buvo kliubo surengta vakarienė. Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas pas mus praėjo gražiai ir įspudingai.

Moterų veikimas

Lawrence moterys rengia prakalbas del Alice Jonikienės. Bus ir gražus muzikalis programas. Programą išpildys vaikučiai ir moterys. Visa tai įvyks kovo 17 d., 7 val. vakare, LUK svetainėje, 41 Barkley St. Prakalbininkė rengiasi daug paaiškinti apie dabartinį moterų veikimą ir painformuos apie Pasaulinėj Parodoj lietuvių moterų užduotį. O visos moterys šiais reikalais labai įdomauja. Todel nepamirškite kovo 17 dienos ir visos atsilankykit.

A. Markevičiutė.

Shenandoah, Pa.

Rezoliucija

Mes Shenandoaho lietuviai, susirinkę skaičiuje 400, vasario 19 dieną, 1939 metais, minint Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktį, išklausę kalbėtojų ir džiaugdamiesi Lietuvos tautiška laisve, pareiškiame:

1. Mes trokštame, kad Vilniaus kraštas butų išlaisvintas ir grąžintas Lietuvai;

2. Mes trokštame, kad Amerikos visi lietuviai vieningai ir solidariai stovėtų už Lietuvos nepriklausomybę;

3. Mes trokštame, kad Lietuvoj butų atsteigta demokratijos teisės, laisvė žodžio, spaudos, organizavimosi ir religijos laisvė.

Viktoras Visackis.

Miami, Florida

Susiorganizavo lietuvių kliubas

Šių metų vasario 20 d. burys naujieniečių ir kitų kolonijų lietuviai turėjome susipažinimo vakarą pp. Bubnių namuose, 4339 N. W. 7-th St., Miami, Florida. Dalyvavo gražus burelis vyrų ir moterų. Besikalbant, kilo sumanymas sutverti pirmą lietuvių turistų kliubą Miamy. Kad jį įamžinti, vardas duotas **Lietuvių Kliubas Miamoje.** Valdyba išrinkta: p. J. Spurga pirmininkas, p. V. Rušinskas sekretorius, jo pagelbininkas p. J. Bubnis (vietinis).

Įžanginę kalbą pasakė Dr. Drangelis iš Chicagos. Pirmininkavo p. J. Spurga. Kliubo tikslas, jeigu jį norės kliubiečiai palaikyti, gana gražus, butent: atvažiavę lietuviai turistai turės progą į kliubą kreiptis su visokiais reikalais, o pp. Bubniai mielai suteiks visokį patarnavimą kaip gavime kambarių ir tt. Vistik smagiau kada savas pas savą kreipiasi ir neleidžia svetimiems save išnaudoti.

Besikalbant, išreikšta, kad nekurie kliubiečiai turistai žada greitai apsigyvent Miamy. Tat linkėtina jiems gražaus pasisekimo saulėtam, palmų ir gėlių krašte darbuotis lietuvybės labui.

Į kliubą įsirašė šie nariai: iš Chicagos naujieniečių burys pp. J. Nekrošiai, pp. Morkai, pp. V. J. Zigmontai, pp. Šarkunai, Mrs. J. Lazėnas, Mrs. C. Nabor ir Dr. Drangelis; iš Rockford, Ill.: pp. Barkštiai; iš Rhindeland, Wis.: pp. V. Rušinskai ir pp. Šarkiai; iš Philadelpha, Pa.: Mrs. Stasė Grinius ir Mrs. S. Tvaron ir pp. Bubniai (vietiniai).

Sekantį susirinkimą nutarta laikyti ateinančiais metais apie Kalėdas čia pat. Tat kliubiečiai ir nauji nariai prašomi neužmiršti.

Vakaras baigėsi gražia nuotaika su lietuvišku himnu, kuriam vadovavo p. Rušinskienė kartu ir kitiems pritariant.

Atsisveikindami visi linkėjome greitai pasimatyti.

Stasė Grinienė.

AR ATLIKOTE SAVO SLA PAREIGĄ?

Kaimų jaunimo padėtis

Amerikos kaimų jaunimo padėtis darosi vis blogesnė. Tai parodo valdiški tyrinėjimai, kuriuos veda tam tikri darbininkai. Kaimuose gyvena milionai jaunuolių. Jie neturi darbų ir neturi progų, ką geresnio gyvenime atsiekti. O tų jaunuolių skaičius vis auga.

Prieš depresiją šimtai tukstančių jaunuolių vyko iš kaimų į arčiausius jiems miestus. Jie apleisdavo ukius delto, kad tenai nebuvo užtektinai darbų. Pirm depresijos jie rasdavo darbų miestuose. Bet nuo 1930 metų ir miestuose darbų stoka. Ta darbų stoka verčia jaunuolius gryšti atgal į kaimus pas savo tėvus arba į mažesnius miestelius. Ir labai daug jaunų žmonių neapleidžia savo namų delto, kad jie žino, jog miestuose neras darbo.

Ir taip kaimų jaunimo plaukimas į miestus apsistojo. Niekad nebuvo užtektinai darbų kaimuose pasilikusiems namie ir pirmiau. Dabar gi dar aršiau, nes daugiau žmonių gyvena ukiuose. Pačių gi ukių padėtis ne kaž kokia. Jaunimas ukininkyste nepasitiki. Tai čia ir susidaro problema.

WPA Division of Research nesenai išleido raportą "Rural Youth: Their Situation and Prospect". Tame raporte aiškiai aukščiau paminėti faktai nusakoma. O administratoriaus pagelbininkas, Corrington Gill, pridėtame laiške sako, kad valdiškos įstaigos ir privatės organizacijos turi rasti budą kaip jaunuoliams pagelbėti. Jis sako: "Nors ir dabar jau yra kaimuose jaunimo perviršis, bet to jaunimo skaičius augs dar iki 1940 ir 1945 metų. Nesant pakankamų jaunimui progų kaime svarbumas padėties yra aiškus".

Tautiškoji Jaunimo organizacija ir Civilian Conservation Corps atlieka puikų darbą del kaimo jaunimo. Bet su dabartiniais fondais buvo galima pasiekti tik mažą dalį kaimo jaunimo, kurio yra apie 7,000,000. Pagelba reikalinga ir tik ką baigusiems mokyklas jaunuoliams.

Ponas Gill praneša ir apie švietimo trukumą kaimuose. Tos vietos, kur yra daugiausia vaikų, turi mažiausias įeigas ir prasčiausias mokyklas. Esą, 1930 metais iš kiekvieno šimto kaimo jaunuolių penki nemokėjo skaityti ir rašyti. Bet kur yra parankumai, didelė dalis jaunimo lanko mokyklas.

Apskaičiuojama, kad 1940 metais jaunimo skaičius ukiuose, kasyklų misteliuose ir bendrai mažuose miesteliuose pasieks iki 10,000,000. O jų prisidėjimas prie ukio darbu vis silpnėja, nes ukininkystė vedama didele skale ir mechanizuojama.

Jaunimo didžiausias perviršis yra pietinėse valstijose ir Didžiųjų Ežerų apielinkėse. Tenai įsigyti gerą ukį, biznelį ar siekti profesijos ar amato jaunimui prospektai yra uždaryti. Kad išgelbėjus kaimo jaunimo tragišką padėtį, reikalinga didesnė pagelba ne tik iš federalės valdžios, bet iš privačių miesto piliečių, kur yra kaimiškų centrų.

WPAIS.

Brooklyn, N. Y.

Šešių metų radio sukakties paminėjimas

Kas ketvirtadienį 7 val. vakare yra perduodamos lietuviškos radio programos iš stoties WNCW — 1500 kc. Šios programos direktorius yra Juozas Ginkus, pranešėjas Vyt. Ubarevičius. Anglų kalbos skyrių veda Antanas Kairys.

Kovo 17 d. bus lygiai šeši metai, kai šie programai yra perduodami. Per tą laiką buvo visuomenei suteikta net 318 moksliškų paskaitų. Ketvirtadienio vakare, kovo 16 d., 7 valandą vakare bus ypatingas programas šį šešių metų sukaktį paminėti. **Rep.**

Pavasariui artėjant daugelis rengiasi aplankyti Lietuvą

Ta proga Švedų Amerikos Linija išplauks dvi skaitlingos ekskursijos į Lietuvą, rengiamos kooperuojant Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungai Amerikoje. Pirmoji išplauks iš New Yorko m. s. "Gripsholm" laive gegužės 31 dieną per Gothenburgą tiesiog į Klaipėdą, laivo nemainant. Antroji ekskursija tam pačiam laive liepos 1 dieną per Gothenburgą-Stockholmą, iš čia moderniškuoju laivu "Marieholm" į Klaipėdą. Antra ekskursija vadovaus Vl. Mučinskas, Švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas Amerikoj.

Laivakorčių kainos: Trečia klase į Klaipėdą ar Kauną $106.50, Turistų klase $152.00. S. A. V. Revenue Tax $5. — neįskaityta į čia pažymėtas kainas, minėti mokesčiai reikalinga mokėti prie kiekvienos pilnos kainos laivakortės.

Jau laikas užsisakyti laive vietą-kajutę. Visais kelionės reikalais malonėkite kreiptis į bent kurį vietinį lietuvį laivakorčių agentą, arba į bent kurią Š. A. L. raštinę. Važiuodami į Lietuvą ne su ekskursija, jei del kurių priežasčių jose dalyvauti negalėsite, važiuokite bile kuriuo ankstyvesniu ar vėliausiu Švedų Amerikos Linijos laivų išplaukimu, tėmykit šiame laikrašty skelbimą. **V. M.**

Brooklyn, N. Y.

Rengiasi minėti Juozapines

Kovo 19 d. bus vadinamos Juozapinės, arba Juozų varduvių diena. Kadangi Brooklyne randasi daug Juozų, kurių daugelis net ir SLA nariais yra, tai rengiamasi nepaprastai kilniai Juozines paminėti, Juozus jų varduvių dienoje pagerbti na ir tuo pačiu sykiu taip sakant, paužti.

Turbut smarkiausiai Juozinės bus minimos Lietuvių Amerikos Piliečių Kliube, 280 Union Ave. Čia Juozai su savo draugais turės progos praleisti nepaprastai linksmai vakarą. Tas įvyks kovo 19 dieną. Bilietas asmeniui $1.00. **Rep.**

Kiekvienas SLA. narys privalo naktų nemiegoti, kol jis neprirašys prie Susivienijimo savo geriausio draugo.

Kuopų Susirinkimai

DURYEA, PA. — SLA 221 kuopos susirinkimas įvyks kovo 19 dieną, 2 val. po pietų, Kašiubos name, 506 N. Main St. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes bus renkami viršininkai. Taipgi yra ir kitų svarbių reikalų aptarimui.

Jos. Kašiuba, sekr.

SO. BOSTON, MASS. — SLA. 249 kuopos susirinkimas įvyks kovo 12 dieną, 10 val. ryte, St. Omers Hall, 376 Broadway. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti, nes bus išduotas metinis raportas ir kiti kuopos reikalai aptariami. Taipgi užsimokėkite savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti.

N. Kirkliauskas, sekr.

HARTFORD, CONN. — SLA 124 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 12 d., 2 val. po pietų, YMCA name, kur ir visuomet buna. Visi nariai ir narės malonėkite užsimokėti užvilktas mėnesines savo duokles, kad neliktumet suspenduoti. **J. Zablaitis, sekr.**

LOWELL, MASS. — SLA 178 kuopos susirinkimas įvyks kovo 11 dieną, 7 val. vakare, priprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Ateidami atsiveskite savo draugus ir pažystamus prirašyti prie SLA 173 kuopos. **L. Petkevičius, sekr.**

ESPLEN-PITTSBURGH, PA. — SLA 353 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 12 d., 4 val. po pietų, LPDA svetainėje, 424 Locust St., McKess Rocks, Pa. Visi nariai ir narės malonėkite pributi ir užsimokėti savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti, iš organizacijos.

D. Sanda, sekr.

Prašalink pilvo skaudulių nesmagumus

Valgyk ir dirbk su mažiausiu rupesčiu del viršikinimo

Perdidelis gaižumas, kuris taip dažnai buna priežastimi pilvo skaudulių, graužiančių skausmų, rugščių atsirugimų ir dujinių išputimų gali buti sulaikytas. Bet tam reikia tokių del tos priežasties prirengtų vaistų kaip **Karbomint.** Iškirpk šį garsinimą ir pasiųsk šiandien. Nesiųsk pinigų, $1.25 užmokėk laiškanešiui kada jis **Karbomint** jums atneš.

KARBOMINT Co., Dept. T. 529 Hudson St., New York, N. Y.

Paieškojimai

Pajieškau Andriaus Vėželio, savo dėdės. Andrius Vėželis paeina iš Lietuvos nuo Žasliu, iš kaimo seno Migučinio. Apie 13 ar daugiau metų Andrius gyveno Lowell, Mass. O kaip išvažiavo iš Lowellio, tai neturėjom nuo jo žinios kur jis apsistojo. Girdėjome, kad jis buvo apsigyvenęs Worcestery, bet tikrai nežinome, kur jis dabar, ar dar gyvas ar gal miręs?

Prašau labai širdingai, kas apie jį žinote, ar žinojote pirmiau, kur jis gyvena, pranešti man šiuo adresu:

AGOTA ZAKARAUSKIENĖ,
168 Charles St., Lowell, Mass.

Busiu labai dėkinga ir už jusų rupestį atsilyginsiu pagal reikalavimą.

Ačiu!

AGOTA ZAKARAUSKIENĖ.

----Į LIETUVĄ----

Pajkiuoju, pasaulyje greičiausiu laivu

QUEEN MARY

Ekspresiniai plaukimai per Cherbourgą
QUEEN MARY ..... Vasario 25, Kovo 11
AQUITANIA ..... Kovo 4, Balandžio 1
Specialia Velykine Kelione

QUEEN MARY KOVO 24 DIENĄ

Per 7 Dienas

Parsiveškite savo gimines! Reikalaukite veltui knygelių: "Kaip parsivežti savo gimines Iš Europos". Dėliai tolimesnių informacijų kreipkitės į

CUNARD WHITE STAR

25 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

LIETUVIŠKI BARAVYKAI
MĖGSTAMAS ŽIEMOS SKANĖSTAS

Grybus lietuviai ypatingai mėgsta. Dabar yra geriausia proga paragauti tikrų lietuviškų baravykų. Užtai pirkdami musų importuotų "Maisto" lietuviškų mėsų savo groserninko ar bučerio prašykite ir lietuviškų baravykų virtinės

Užsakymus priimame tokius: baravykų — nemažiau 50 svarų, mėsų — nemažiau 50 dėžių.

LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 CHAMBERS STREET NEW YORK CITY
Tel. REctor 2-2786

Šimtai Kontestantų
VISOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE UŽRASINĖS
NAUJIENAS
25 Metų Jubiliejinis
MUSŲ
KONTESTAS
PRASIDĖJO SAUSIO 2, 1939.

PAREMKIT SAVO MIESTO KONTESTANTĄ ARBA UŽSIRAŠYKIT TIESIOG PER

"NAUJIENAS"
1739 SOUTH HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Metams Suv. Valstijose $5.00
Prisiųsim Susipažinimo kopiją NEMOKAMAI.

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
VIENYBĖ
SVARBŲS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ĮSTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sužinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už $5.00. Metinę prenumeratą išsyk sumokėję dienraščio ėmėjai gauna dovaną — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas konterams knygas ir blankas, tikietus, skelbimus, orderių knygutes ir atsakomingai atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduoda laivakortes visų keliavimo linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagelbsti surasti senai atvykusių laivų vardus ir datas. Surašo įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigus ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PASAULIO ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Pradžią žiurėk 1 pusl.)

nėra vilties išsilaikyti. Todel ir jo vyriausybė nuversta. O naujoji vyriausybė, kaip matosi, rengiasi išnaujo pradėti sukilėlių gintis.

Šitai rašant, iš Madrino ateina žinių, kad tenai įvykęs sukilimas prieš Miają. Tą sukilimą vedę "raudonieji", kurių jau nemažai suareštuota.

Franco jau skiria valdžią Madridui

Nepaisant, ką darys lojalistai, Franco pasiryžęs neužilgo maršuoti į Madridą. Jo karinės jiegos prie Madrido sustiprintos. Jis atveža Madrido gyventojams maisto ir tikisi neužilgo buti Madride. Dabar jis reikalauja, kad lojalistai geruoju atiduotų miestą. O jei natiduos geruoju, tuomet pradės pulti. Ir tai neužilgo. Reikalas turi išsiaiškinti dar šią savaitę. Taip buvo paskelbta iš Burgos, sukilėlių sostinės, radio stoties.

Franco taipgi skiria oficialus Madridui valdyti. Nors Madridui taryba buvo paskirta jau ir tuomet, kai lapkričio mėnesy, 1936 m., sukilėliai buvo prie Madrido vartų, bet dabar ta taryba perorganizuota ir kai sukilėliai užims miestą — ji turės valdyti. Į tarybą įeina 26 žmonės. Majoru paskirtas Alberto Alcocer.

Pripažinimas Franco

Praeitą savaitę Francija ir Anglija pripažino Ispanijos sukilėlių vyriausybę. Toks šių valstybių pripažinimas yra reikšmingas. Francija ir Anglija nori Franco pasivilioti prie demokratinių valstybių. Nori Franco atitraukti nuo Romos-Berlyno ašies. Todel jos jo vyriausybę pripažino ir todel net yra pasiryžusios skolinti pinigus Ispanijos atstatymui.

Francija savo ministeriu sukilėlių vyriausybei Ispanijoje paskyrė maršalą Petain. O tai yra buvęs Franco mokytojas, kuris jį mokė militarizmo Francijos militarėje akademijoje 30 metų atgal. Maršalas Petain jau yra 83 metų amžiaus. Bet tikimasi, kad kaipo Franco buvęs mokytojas, galės geriausiai į jį paveikti.

Francijoje Franco pripažinimas praėjo ramiai. Bet Anglilos parlamente del to buvo karštų ginčų. Kuomet premieras paskelbė Franco pripažinimą, parlamento posėdy girdėjosi šukiai: "Gėda!" "Išdavystė!" Tai buvo Chamberlaino opozicijos šukiai. Vienok, kai šis reikalas buvo balsuota, už pripažinimą pasisakė 344 parlamento atstovai, o prieš 137.

Po to Anglija ir Francija pradėjo daryti spaudimą į lojalistus, kad jie besąlyginiai pasiduotų. Francija tuo tarpu tuojau sugražino visus Ispanijos turimus fondus Franco vyriausybei. Taipgi sugrąžino daugelį laivų, kurie vežė reikmenis iš Francijos, bet buvo sukilėlių užblokiuoti.

Suvienytų Valstijų ambasadorius lojalistų valdžiai Ispanijoje įsakytas atvykti į Washingtoną. Atvykimo tikslas — pasitarti del pripažinimo Franco vyriausybės.

Žinios iš Lietuvos

Mirė paskutinis kaunietis, matęs 1863 metų egzekucijas

Kaune mirė apie 80 m. amžiaus knygnešys Raisas, kuris buvo bene vienintėlis žmogus gyvųjų tarpe matęs, kaip 1863 m. kazokai šaudė ir korė sukilėlius.

Dar pereitųjų metų rudenį tas senukas, kviečiamas kelių kauniečių istorikų, atvyko į Ožeškienės g. ir smulkiai nurodė, kur kokiame tos gatvės namų kieme kazokai pakorė "miatežnikų". 1863 m. Raisas buvo jaunas vaikinas ir su kitais savo draugais slapta ateidavę pasižiurėti, kur rusų dragunai ir kazokai vykdydavo caro vyriausybei nusikaltusiems žmonėms egzekuciją. Toje pat Ožeškienės g. be kitų 1863—1864 m. sukilėlių buvo pakartas kunigas Mackevičius ir kiti maištininkų vadai.

Caro vyriausybė del žmonių akių suimtuosius sukilėlius neva teisdavo. Pats Raisas kelis kartus matęs, kai, vykstant teismo posėdžiui, prie namų įėjimų su nuogais kardais stovėdavo kazokai. Kuo ne kiekvieną savaitę kauniečiai sužinodavo apie pasmerktuosius mirti. Dažniausiai caro valdžios priešai budavo pakariami. Senukas Raisas pasakodavęs ir net įsakmiai parodydavęs tas vietas, kur kazokai užkasė pakartus ar nušautus 1863—1864 m. sukilėlius.

Budavo atsitikimų, kad ant žvyrduobių, kur budavo laidojami sukilėliai, nežinomi asmens naktimis įbesdavo nedidelius medinius kryželius ar net padėdavo žalumynų ir gėlių.

Tas baisiai nepatiko Muravjovo — koriko valdžiai. Kazokai tada po egzekucijų įvykdymo sukilėlius laidodavo beveik slapta. Be to, tą vietą, kur sumesdavo nekaltų žmonių kunus, sulygindavo su žemės paviršium. Pirmiausiai suželdavo žemes kastuvais, o paskui tą vietą sutrypdavo kazokų arkliai. Taigi, kazokai nepalikdavo jokio pėdsako, kur ir kokioje vietoje palaidodavo 1863—1864 m. sukilėlius.

Senuko Raiso pasakojimai patvirtinti ir kitų to laiko žmonių. Apie kazokų vykdytas egzekucijas Ožeškienės g. žino istorikai ir kai kurie seneliai, tačiau gyvų liudininkų iki musų dienų neskaitant nesenai mirusio Raiso nebuvo.

Dabar toje gatvėje kasant gilesnes duobes, ar namų pamatus kai kada randama žmonių kaulų, tai vis kaulai tų žmonių, kurie 1863—1864 m. buvo sukilę prieš rusų carą.

(L. A.)

4,000 tonų taukų iš Lietuvos į Lenkiją

Kurjer Wilenski praneša iš Varšavos, kad lietuvių—lenkų prekybos susitarimo ribose lenkų riebalų pramonė užpirko Lietuvoje 4,000 tonų taukų už 1 mil. 200 tukst. zlotų.

(L. A.)

Nuteistas redaktorius

Vilniaus miesto teismas šiomis dienomis nubaudė Vilniaus Žodžio redaktorių J. Latvį 3 mėnesiais arešto ir 100 auksin. pabauda. Bausmė paskirta už straipsnį "Lojalumas, legališkumas ir kt." (S.)

Vilniuje ruošiama tarptautinė mugė

Vilniuje įvykęs vietos savivaldybių, prekybos, pramonės, turizmo ir kariuomenės atstovų susirinkimas nutarė šių metų vasarą Vilniuje surengti tarptautinę mugę, kurioje esą dalyvausiančios ir Baltijo valstybės. Mugėje busią šie skyriai: prekybos, pramonės, žemės ukio, amatų ir smulkiosios pramonės. Be to, kartu busią surengta žolių, linų, miško, žuvų ir bitininkystės paroda. Piačiausiai numatyta suorganizuoti žemės ukio skyrius, kuris apimsiąs žemės ukio gamybą, pieninininkystę, daržininkystę, ukio produktų gamybą ir kt. (L. A.)

Baldai New Yorko parodai

Telšių amatų mokykla gavo užsakymą pagaminti įvairių vitrinų ir kitokių baldų Švietimo Ministerijos rengiamam pasaulinėje parodoje New Yorke skyriui įrengti. Baldai jau baigiami dirbti ir iki vasario 16 d. turėjo buti pristatyti specialiai komisijai priimti. Telšių valstybinė amatų mokykla parodoms jau nemažai baldų yra pagaminusi ir už tai susilaukusi pagyrimų. (L. A.)

Palanga žiemą

Mėlynieji Baltijos vandenys nepaliauja skalavę Palangos miesto krantus. Dabar tuose krantuose žiema išmurijo ledo pylimus, sustabdė žvejybą, ir tik baltos žuvėdros retkarčiais klykteli, plėšriomis akimis žiurėdamos į tolį.

Palangos miesto savivaldybė dabar gerokai užimta statybos darbais. Jau beveik baigiamas statyti padegėliams bendrabutis — puikus dviejų aukštų murinis pastatas, greitu laiku numatoma statyti ir pirtis, kurios palangiškiai taip senai laukė.

Dar numatoma statyti gimnazijos rumai ir ligoninė, bet tai tolimesnės ateities klausimas. O pats miestas po gaisro naujai išplanuotas ir gyventojams išdalyti sklypai, kur, manoma, jau šių metų rudenį prasidės statyba.

Tikimasi, jog Palanga išaugs puikiu miestu, dalele stiprios murinės Lietuvos. Tik žiemą čia pats gyvenimas kiek niurokas, ypač jaunimui. Nėra beveik jokios kulturingos pramogos. Bent kinas butų. Tik kartais privatųs asmenys suruošia ekskursijas į Kretingos Pranciškonų gimnazijos kiną. Bet ta pramoga brangokai atsieina ir ne visiems išgalima. Gal but, kada jau bus baigti pradžios mok. naujieji rumai, gyvenimas kiek ir pralinksmės, nes erdvios patalpos vilioja. (L. A.)

Lietuvis Stradivarijaus pavyzdžiu daro smuikas

Prieš du šimtus metų miręs Stradivarijus iki šiol visiems muzikams yra mįslė, niekeno neįstengta išspręsti. Šis italas, pats nemokėdamas smuikuoti, sugebėdavo padaryti nuostabius smuikus, kurie šiandien visame pasaulyje laikoma retenybė ir už juos mokamos didelės pinigų sumos. Daug kas stengėsi sužinoti Stradivirajaus smuikų gaminimo paslaptį, bet niekas neįstengė jos atskleisti: — mirdamas Stradivarijus ją nusinešė į kapus.

Likusių Stradivarijaus darytų smuikų buvo padaryta visa eilė planų, bet iki šiol niekas neįstengė padaryti tokio skambumo smuiką, kaip kad Stradivarijus.

Įdomu paminėti, kad Stradivarijaus pavyzdžiu smuikus gamina ir vienas Kaune (A. Panemunėje) gyvenąs lietuvis. Tai Kazys Rasimas. Svarbiausia tai, kad šis žmogus padaro gana gerus smuikus. Kauno Konservatorijos smuiko klasės profesorius rygietis Mecas susipažino su Rasimo pagamintu smuiku ir pripažino, kad iš tiesų darbas labai geras. Tokių smuikų, pagamintų fabrikų, parduotuvėse sunku rasti.

Rasimas smuikus gamina iš vietinės medžiagos. Visą smuiką, išskyrus viršutinį jo dangtį, kuris yra eglės, daro iš klevo medžio. Be to, dažus vartoja taip pat gerus. Išaiškinęs žymiausių italų smuikų fabrikų vartojamų dažų sudėtį ir dabar pats juos pasidaro. Šie dažai tuo geri, kad gerai laikosi ir taip lengvai nesiduoda įbrėžiami, kaip paprastų smuikų dažai, kuriuose didelė dalis yra kamfonijos.

Jo darbu stebisi patys rimčiausi smuikininkai. Iš prof. Meco sužinojęs V. Teatro orkestro artistas violončelistas Stenderis apie Rasimo sugebėjimus, užsakė padaryti violą (H-jį smuiką) ir ja labai patenkintas.

— Jei turėčiau progos pamatyti Stradivarijaus ir kitų žymių meisterių pagamintų smuikų — jis kalba, — gal pavyktų dar geresnių smuikų padaryti. (L. A.)

Pradėta ruošti lietuviški vakarai

Ilgą laiką Vilniaus miesto storastija neleisdavo Vilniuje surengti viešų lietuviškų vakarų. Vilniaus lietuvių mėgėjų teatras ir paskiri vaidintojų bureliai buvo pasiruošę vaidinti visą eilę veikalų, net ir iš lenkų kalbos išverstų, bet vis negaudavo jiems vaidinti leidimų. Panašiai buvo ir provincijoje.

Paskutiniuoju metu Vilniaus miesto storastija visiems lietuviškiems vakarams kliučių nebedaro. (L. A.)

Lenkai nori pasiimti svarbius dokumentus

Jau buvo rašyta, kad buv. Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugija turi gana nemaža rusų laikų teismo bylų, kuriose yra daug vertingos medžiagos tyrinėti lietuvių tautinio atgimimo laikus. Taip pat buvo pažymėta, kad tos bylos norima iš uždarytos Lietuvių Mokslo Draugijos archyvo paimti ir atiduoti lenkų valstybiniam archyvui.

Dabar tenka sužinoti, kad šiuo reikalu buvo teirautasi Vilniaus vaivadijos įstaigoje. Lietuvių atstovams saugumo viršininkas Jasinskis tą žinią patvirtino. Jis pasakė, kad, pasiremiant atatinkamu įstatymu, tos bylos tikrai bus paimtos ir atiduotos valstybiniam archyvui. (L. Ž.)

Parduoda lietuvių turtą

Sausio 17 d. uždarytos Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos valdinis likvidatorius J. Švedas pardavė Vilniaus miesto magistratui šios draugijos 1927 metais Vilniuje prie Užuolankos (Objazdowa) gatvės įsigytą kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą — šv. Mikalojaus bendrabučio visus trobėsius ir 2,273 kv. metrų žemės sklypą su medžiais, tvoromis ir kt. Už šį visą turtą valdinis likvidatorius gaus iš Vilniaus miesto valdybos 30,000 zlotų. Sudarant pirkimo ir pardavimo aktą likvidatorius gavo 10,000 zlotų. Kiti pinigai jam bus sumokėti vėliau dviem ratom: 10,000 zl. iki šių metų gegužės 1 dienos ir 10,000 zl. iki šių metų liepos 1 d. Darydamas pardavimo sutartį, likvidatorius pasižadėjo parduotus trobėsius ištuštinti iki š. m. gegužės 1 d.

Šiomis dienomis šią pirkimo ir pardavimo sutartį Vilniaus Apygardos Teismo Ipotekos skyrius galutinai patvirtino.

Šv. Mikalojaus vardo bendrabutis veikia nuo 1914 metų. Dabar keleri metai šiame bendrabutyje yra laikomi pradžios mokyklų ir Vytauto Didžiojo gimnazijos pirmųjų klasių lietuviai mokiniai — iš viso apie 30 vaikų. Kur juos likvidatorius iškels, betuštindamas bendrabučio patalpas, nežinia.

Magistratas bendrabučio trobėsius ketina nugriauti ir tame sklype įrengti miesto parką. (L. Ž.)

Vanagas užpuolė dzukę

Šiomis dienomis, Alytaus v. Rudžiakampio k., Čiginskas sėdėjo su kaimynu už stalo ir rukė. Čiginskienė triusė apie pečių. Staiga pasigirdo smarkus dužis į langą ir stiklai sužvangėjo į vidų. Čiginskas dairės, kas atsitiko, kad šeimininkė nesavu balsu rėkia. Manė, kad mestas akmuo jai pataikė. Norėjo eiti laukan piktadarių persekioti, bet pažvelgęs į žmoną nusigando: ant jos galvos skėtavo pilka pabaisa, o žmona kaip pjaunama rėkė. Pagaliau pažino, kad tai vanagas ir stvėrė už jo. Vanagas nagais įsikibo į jo ranką, o kita koja laikėsi už Čiginskienės ausies ir kaklo. Iš skausmo abu pradėjo rėkti, bet sėdėjęs kaimynas prišoko ir nusuko vanagui sprandą. Vaganas labai didelis. Tokiais vanago šposais stebisi visa apielinkė. (L. Ž.)

Rašytojo Jono Biliuno palaikai bus atgabenti į Lietuvą

Senai keliamas reikalas atgabenti musų klasiko, rašytojo Jono Biliuno palaikus iš Zakopanės, kur jo kapas negali buti nei tinkamai prižiurimas, nei apsaugojamas, į Anykščius.

Pastaruoju metu šis reikalas pradėtas gyviau judinti. Prieš Kalėdas tuo reikalu buvo sukviestas visuomenės veikėjų, rašytojų ir mokslininkų pasitarimas ir sudarytas komitetas palaikams pergabenti. Šiuo metu aktingai ima veikti Lietuvių rašytojų d-ja, kuri organizuoja kovo mėnesį platų viešą Biliuno minėjimą — kurybos vakarą, kurio programai sudaryti išrinkta k-ja iš K. Korsako—Radžvilo, K. Inčiuros ir J. Butėno. Numatoma taip pat imtis žygių, kad Valstybės teatras inscenizuotų J. Biliuno "Liudną Pasaką" ir tt. Tai bus pradžia Jono Biliuno palaikų perkėlimo akcijos.

Palaikus pergabenti numatoma dar šį pavasarį. Nauja jo poilsio vieta bus Anykščių apielinkėje. (L. Ž.)

Jurbarke statys didelį uostą

Nemuną tarp Salos ir Jurbarko kranto numatoma užtvenkti ir įrengti uostą, o upės srovę nukreipti Kidulių krantu. Uostas Jurbarke labai reikalingas, nes laivai negali žiemoti Mituvos upėje, kuri nešdama ledus, pavasarį laivus dažnai aplaužo. Šiemet taip pat smarkiai nukentėjo laivai "Nemunas", "Aksena", "Kapella" ir trys baidokai, iš kurių vienas net smarkiai. Be to, pradėję eiti ledai sutraiškino pantoninį kelią. Jurbarkiečiai daro žygių, kad uosto įrengimo darbai prasidėtų dar šiemet. (L. U.)

Naujas geležinkelis Kaunas—Klaipėda

Susisiekimo ministerija renka žinių projektui ir sąmatai geležinkelio linijai Kaunas, Raseiniai, Tauragė, Klaipėda. Pravedus šią liniją, ji butų sujungta su Kazlų Ruda, iš kur numatyta nauja linija iki administracijos linijos.

Nauju geležinkeliu atstumas tarp Kauno ir Klaipėdos sutrumpėtų 80 kilometrų.

(S.)

Direktorija Vytį pakeitė herbu

Klaipėdos direktorija nutarė autonominių įstaigų blankuose ir dokumentuose naudotą Vyties ženklą pakeisti Klaipėdos miesto herbu. Visi blankai su Vytim naikinami ir spausdinami nauji su herbu.

(S.)

2 Asmeniškai Lydimos

DIDELĖS EKSKURSIJOS
LIETUVA
M.S. "GRIPSHOLM"

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ

Pirmoji Gegužės-May 31 d.
(nepersėdant iki Klaipėdos)
Antroji Liepos-July 1 d.

Antra ekskursija vadovauja Vl. Mučinskas, Švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas.
Kelionė: Gothenburg-Stockholm. Iš čia laivu "MARIEHOLM" į Klaipėdą

Vl. Mučinskas

Abi ekskursijos užgirtos Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Am.

Gauk nemokamai suteikiamą musų ekskursijų brošiurą ir retkartinį leidinį "Turizmo Žinios".

Kiti išplaukimai iš New Yorko:

DROTTNINGHOLM	kovo 18,	bal. 15
GRIPSHOLM	kovo 30,	geg. 4
KUNGSHOLM	birž. 3,	rugp. 19

Kreipkitės į savo vietinį agentą, ar
SWEDISH AMERICAN LINE
4 W. 51-st St., Rockefeller Center, New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; muns šiandien daugybė žmonių siuncia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05.

Knyga: "ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

Dukart tvirtesnė 75c.

Justin Kulis
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakarais 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. Joseph J. Grish,
4631 So. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.
Res. 6515 So. Rockwell St.
Tel.: Yards 1001.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.,
Vakarais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. V. S. Nares,
Medikas ir Chirurgas,
7054 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. Val.: 1—3 ir 7—9
Tel.: Hemlock 8151

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. NARYS
Tel. So. Boston 9423
Real Estate & Insurance
Specializuojam: Biznials,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Patarnavimas
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
A. S. TREČIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: MArket 2-4867
arba BIgelow 2-1093
Laivakortės Lietuvon ir Lenkijon ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybių pardavojimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

SUSIVIENIJIMO NARIAI:

Turėdami bent kokį reikalą su lietuviais profesionalais arba biznieriais, paklauskit jų, kodėl jie gaudami Jūsų paramą, nenori paremti Jūsų organo "Tėvynės" skelbdami joje savo profesijos arba biznio korčiukę?

Remkite tuos Profesionalus, Biznierius ir Specialistus, kurie remia Jūsų Susivienijimą ir jo organą "Tėvynę".

Gudrus Budas
TAUPINTI LAIKĄ IR ŽINGSNIUS*... Telefonuojant

* Kada laiko stoka...
PIRKITE PER TELEFONĄ
* Pirm ėjimo svečiuosna...
PATELEFONUOKITE
* Rengiate puotą?...
KVIESKITE SVEČIUS TELEFONU
* Jieškote informacijų?...
ATSIKLAUSKITE TELEFONU
* Išvengimui laukimo...
SUSITARKITE PER TELEFONĄ

NEW YORK TELEPHONE COMPANY